

Модний Календар

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня
1939 року

№ 47 (4074).

СУБОТА

25

ЛИСТОПАДА
1989 р.

Ціна 8 коп.

ПАРАД ШАРМУ

Не так уміє й багато у наших буднях красити. А шкода. Організатори недавнього XIII обласного конкурсу «Мода-89» — а це були, крім ОК ЛКСМУ, й обласне управління побутового обслуговування населення та місцева філія Всесоюзного науково-технічного товариства, — очевидно, про наближення до прекрасного і думали. Називався цей іспит все ж буденно — конкурс профмайстерності перунарів і косметологів сфери побутового обслуговування населення і передбачав пошук нових перспективних майстрів, підвищення їм розрядів тощо. Принагідно він став парадом уміння творити гарні зачіски, макіяж, костюми — коротше кажучи, той неповторний шарм, котрий підвищує тонус самій людині і її оточенню.

Вхід до Палацу культури імені Компанійця був то вільним, однак через недостатню рекламу навалюю

глядачів конкурс похвалитися не зміг. Що ж, хай пожалує той, кого там не було. Майстри запрошували для слугування манекенами (висловлюючись професійно) банюючих із залу, і все дійство згодом творилося на очах присутніх.

...Пролетіло півдня, і настав щемний момент відзначення лауреатів. Серед чоловічих майстрів-перунарів лідером було визнано Н. Березіну (комбінат «Промінь» обласного центру), друге й третє місця посіли, відповідно: С. Никифорова (Світловодський міськпобуткомбінат) та В. Дигусар (н-т «Промінь»). Найкращою серед жіночих майстрів названа Н. Дорошенко («Промінь») (знімок справа), на другому місці — О. Сосніна зі Знаменського міськпобуткомбінату; серед лауреатів і Т. Пляченко (н-т «Промінь»). Усім їм були вручені знаки «Майстер зо-

лоті руки», цінні подарунки. Але до цього всього таланту доклали й модельєри та косметологи. У конкурсі взяла участь і тріумфально перемогла майстер-косметолог комбінату «Промінь» Л. Б. Браневська — на знімку внизу і ви можете оцінити її хист. Про вишукані костюми для манекенів подбали закрійниці ательє «Молодіжна мода» при фабриці індошиття й ремонту одягу М. Іноземцева і Л. Домніна. Безсумнівною «гвіздкою» був і 16-річний Павло Грувер з «Променя» — він виявився наймолодшим майстром краси.

...Ви помічали — побільшало у наших жінок фантатизм зачісок? Може, то поголос «Моди-89»...

Фоторепортаж Василя ГРИБА.

ХРОНІКА ПОДІЙ

ЗИМА І ВОГОНЬ

У холоднечу значно більше користуються опалювальними приладами, дехто експлуатує саморобні електрокаміни, використовує відкритий вогонь для розігрівання замерзлих труб, а це при небережності може призвести до пожежі.

Восени та взимку минулого року на об'єктах народного господарства області виникло 54, а в житлових будинках громадян понад 400 пожеж, що заздало значних матеріальних збитків.

У грудні минулого року від несправності електронагрівача згорів свинарник у колгоспі імені Куйбишева Новоукраїнського району, вогнем знищено 5 тракторів. Від необережного поводження з вогнем згорів склад Світловодської середньої школи № 5. Нещодавно в селі Веселівка Кіровоградського району згоріла конюшня. У вогні загинуло 7 тварин.

В області тільки з початку року на пожежах загинуло 45 чоловік, серед них 19 дітей.

Щоб попередити пожежі з холодної пори року, необхідно привести в належний протипожежний стан виробничі, службові та складські приміщення, технологічне та тепловиробляюче обладнання, електромережі, забезпечивши їх роботу в умовах зими.

Водопровідні мережі та поширюючі бачки треба утеплювати безпечними для вогню матеріалами.

Особливу увагу слід приділити протипожежному стану будинків культури, дитячих та лікувальних установ, готелів, гуртожитків та інших місць масового перебування людей.

М. ЕРМАКОВ,
начальник відділу пожежної охорони УВС обласного комітету.

Кілька разів кількох кореспондентів директор Кіровоградського творчого об'єднання молоді О. В. Третяков водив по загарашених, напівзруйнованих і напівзатоплених підвалах і розказував: тут буде кафе, отут рок-клуб, а тут самодіяльний театр. Журналісти слухали, дивилися і кивали згідливо, а згодом — скептично, бо підземелля, будучи в кращому випадку розчищеними, замирили в непридатному для культурної експлуатації стані.

Отож і на таблицю «Клуб ТОМ» біля підвалу музпедфакультету педагогічного інституту ми поглянули з недовірою: було б написано, що клуб... Знову ТОМ замахнувся на непосильну справу! Але згодом затеплили рожевим світлом вікна, над ними з'явилися козирьочки з написом «Альянс», з-під фундаменту полинула тиха музика. За оформленим

гнутим металом ганочком та різьбленими дверима виявилися столи з диванчиками та бар; матово блищали екрани телевізорів, у нагрітому повітрі витав аромат кави.

То це ще одне кафе, якими центр Кіровограда, нікуди правди діти, може скромно похвалитися? — Ні, — заперечив хлопець за стойкою, що відрекомендувався Сашком Козаковим. — Кафе тут лише ввечері, з 16-ї години до 22.30. З 11-ї до 16-ї, попередньо домовившись з нами, сюди приходять з вихователями діти з підліткових клубів ТОМу — «Ленінця», «Юності», «Вогника», «Старту», «Ровесника». Ідуть морозиво, п'ють сік, дивляться мультфільми, грають у шахи, — словом, займаються своїми справами й відпочивають.

Крім Сашка, в «Альянсі» порядкують Петро Чепуров та офіціант

Анатолій Подиряка. Хлопці спочатку розчистили колишній жеківський підвал, а потім ТОМ найняв будівельників та дизайнерів. Інтер'єр формували і власними зусиллями. Мене зацікавили стіни в силіях. Мене зацікавили стіни в силіях. Мене зацікавили стіни в силіях. Мене зацікавили стіни в силіях.

— Так і є, — підтвердив Чепуров. — Аркушки паперу зім'яли, оббризкали барвником, що ним тканину фарбують, а потім розрівняли шматочки і наклеїли.

Вийшов візерунок мало не під мрамур. Гарні в залі різьба, макраме, декоративний камін з імітацією відблисків полум'я.

— А чому ви на вивісці не напишите «Альянс»? — запитує хлопців, — а то просто «Клуб» якось безлико...

— «Альянс» — це тільки один клуб, наш. А тут ще передбачається і «Діалог», взагалі ж є намі-

ри назвати все разом «Одесою», і Петро завіз мене в даєрі, за якими несподівано виявилися ще коридори й повороти, а за ними довгий зал у, так би мовити, стадії опорядження. Стіни обшиваються фігурними шматочками дерева, у кутку — віконечко в суцільне приміщення. Воно має нібито вести на кухню, де готуватимуться обіди для студентів. А вечорами вони зможуть тут побесідувати, подискутувати, послухати музику. Живу, а не магнітофонні рок чи естраду. В залі зведено невеликий подіум, де планують поставити фортепіано, хочуть, аби тут грали і на скрипці чи банджо. Тобто музика повинна бути «під Одесу». Зразу пригадався купінський «Гамбрінус».

Якого змісту буде життя нового клубу — побачимо. Але новий клуб є.

І. КУЗНЕЦОВА.

ЩЕ ОДИН ТУР

ЗВІТИ І ВИБОРИ

районних комсомольських конференцій пройшов минулого тижня. Звіт про дві з них — Знам'янську й Новоукраїнську — читайте в сьогоднішньому номері «МК». До обкому ЛКСМУ надійшла також інформація, що на організаційних пленумах, які відбулися після конференцій, обрано у:

СВІТЛОВІДСЬКУ:

першим секретарем міськомкому — **Анатолія ПАТОКУ**, другим — **Сергія СЕРЕДУ**, секретарем — зав. відділом учнівської молоді — **Тетяну ФЕДОРОВУ**;

НОВОМИРГОРОДІ

першим секретарем райкому комсомолу — **Олександра БОЙКА**, другим — **Василя КРИКОТНЕНКА**, секретарем — зав. відділом учнівської молоді — **Олену БАШУ**;

МАЛІЙ ВИСЦІ

першим секретарем райкому комсомолу — **Сергія ЩЕРБАКА**, другим — **Олександра ШЕВЧЕНКА**, секретарем — зав. відділом учнівської молоді — **Світлану ТИЛЬНУ**;

ОНУФРІВЦІ

першим секретарем райкому комсомолу — **Івана ІВАНЧЕНКА**, другим — **Світлану ФЕСУН**, секретарем — зав. відділом учнівської молоді — **Людмилу КОЗЛОВСЬКУ**;

НОВОАРХАНГЕЛЬСЬКУ

першим секретарем райкому комсомолу — **Анатолія ШАРОВА**, другим — **Світлану РЕЗНИК**, секретарем — зав. відділом учнівської молоді — **Маргариту МАЛЕВУ**.

Анатолій БАБІЧ останні перед армією живив працював водієм у колгоспі імені Ватутіна Кіровоградського району. Відслужив на радурсько-інженерському мордоні, повернувся до рідного господарства і працює підпільним водієм. Камуль, Неполого.

Фото В. ГРИБА.

«КОМУНАР»

Кожні спортивні змагання повинні мати свій неповторний «стрижень». Інакше — це не змагання, а так собі — спортивний захід. Тому прихильники спорту й люблять турнірні баталії, першості, чемпіонати...

«Стрижнем програми» традиційного республіканського турніру з велокросу на призи тижневіка «Молодий комунар» стала естафетна гонка 4x8 кілометри. Причому кожна з команд за умовами змагань комплектувалася із двох досвідчених спортсменів та двох юніорів. І якщо імена майстрів спорту Андрія Лисогора та Едуарда Кистерського відомі за межами республіки, то молоді Лисенко й Добровольський тільки дебютують на республіканській арені. Так само, як і Олександр Гориславський із збірної Полтавської області.

Швидкість естафеті надають чоловіки, які йдуть першими. І коли Лисогор передає естафету Кистерському, то кировоградці вииграють у полтавців понад сорок секунд. Це вже забавно. Але — й не дуже, адже крос супроводжують численні несподіванки.

Скільки часу потрібно велосипедисту, аби підвестися після падіння? Аби замінити велосипед? Аби знову вступити до боротьби? Кистерському — трохи більше двох хвилин. Та попереду вже суперник! Молоді Лисенко та

Добровольський доклали чимало зусиль для виправлення становища, але їх вистачило тільки для другого місяця.

Впевненіше виступили кировоградські дівчата, які вибороли всі нагороди. Серед них — учениця дев'ятого класу середньої школи № 29 Оксана Гнездилова.

Дівчина почала займатися велоспортом три роки тому, — розповідає тренер збірної області Віктор Грицаєв. — І ми чекали від неї результатів саме в турнірі «Молодого комунара». Оксані не дуже зашастало в Бердичівському районі, де виступила в першості України «Хто ти, майбутній олімпієць?». Лише трохи не вистачило для успіху. І ось нарешті — перемога. Дуже важлива для спортсменки — як в психологічному так і турнірному плані.

Але будемо відвертими — турнір «МК»-89» дещо втратив свій рейтинг. Колись це були просто змагання, які згодом вирости у республіканські й навіть до рангу чемпіонату України. Та в нинішньому році з незрозумілих причин Держкомспорт республіки «відібрав» у змагань право визначати чемпіона УРСР з велокросу. Через це не всі найсильніші прибули до кировоградської Завадівки, а інші лишалися права виконувати нормативи майстрів спорту СРСР.

ВІДКРИВАЄ ІМЕНА

Про все це стало відомо тільки за тиждень до змагань, коли виправити було вже нічого не можна. Ось і поїхав старший тренер збірної Кіровоградської області Олександр Заворотній разом з Валерієм Корабліним та Миколою Прозиром на змагання до Молдавії. Там перші п'ять місць дають право на майстерський значок. А був час, коли з Молдавії їхали до Завадівки!

І все ж велотурнір «МК» й нинішнього року відкрив нові імена в юнацькому велоспорті республіки. Запам'ятайте їх, адже попереду — Барселона!

ТУРНІРНЕ ТАБЛО

традиційного республіканського турніру з велокросу на призи тижневіка «Молодий комунар». 18—19 листопада 1989 року. Кіровоград (Завадівська траса).

Групові гонка. Чоловіки. 21 км.
1. Сергій Долинський (м. Комсомольськ). 2. Олександр Новіков (СК Зарево, м. Макіївка). 3. Едуард Кистерський (збірна Кіровоградської області).

Групові гонка. Юніори. 21 км.
1. Олександр Гориславський (м. Комсомольськ). 2. Валерій Лисенко. 3. Дмитро Добровольський (обидва — збірна Кіровоградської області).

Групові гонка. Юніори. 14 км.
1. Оксана Гнездилова. 2. Олена Курінна (обидві — збірна Кіровоградської області). 3. Ірина Чернишова (ДЮСШ ВО «Радий»).

Індивідуальна гонка на час. Юнаки. 18 км.
1. Кирило Красов (м. Знам'янка). 2. Сергій Калинченко (ДЮСШ ВО «Радий»). 3. Олег Рушак (збірна Кіровоградської області).

Групові гонка. Дівчата. 18 км.
1. Маргарита Давиденко. 2. Наталія Кузьміна (обидві — збірна Кіровоградської області). 3. Тетяна Степаненко (ДЮСШ ВО «Радий»).

Естафета 4x8 км. Чоловіки — юніори. 1. Команда м. Комсомольська (Сергій Долинський, Олександр Гориславський, Василь Бончук, Олег Тинов). 2. Збірна Кіровоградської області (Андрій Лисогор, Едуард Кистерський, Валерій Лисенко, Дмитро Добровольський). 3. Команда м. Макіївка (Ігор Дячков, Анатолій Мирошніченко, Владислав Верещакін, Олександр Новіков).

Групові гонка. Юнаки. 18 км.
1. Кирило Красов (м. Знам'янка). 2. Дмитро Кравець (м. Полтава). 3. Михайло Халілов (м. Миколаїв).

Групові гонка. Дівчата. 14 км.
1. Маргарита Давиденко. 2. Вікторія Лютенко. 3. Оксана Кулакевич (всі — збірна Кіровоградської області).

С. БОНДАРЕВ.

ФОНД МИЛОСЕРДЯ І ЗДОРОВ'Я ТА ОБЛАСНА РАДА ЖІНОК

26 листопада 1989 року в приміщенні міського Палацу культури ім. Компанійця проводить

АУКЦІОН ТОВАРІВ ПІДВИЩЕНОГО ПОПИТУ І ШИРОКОГО ВЖИТКУ

з благодійною метою.

У ПРОГРАМІ

1. З 11 години до 13 години аукціон легкових автомобілів і запасних частин.
2. З 14-ої години до 18-ої години аукціон

товарів:

- відеотелерадіоапаратура;
- швейні та пральні машини;
- мебелі гарнітури;
- одяг та взуття;
- косметика та парфюмерія;
- книги;
- спортивні та інші товари.

3. Консультації працівників відділу соціального забезпечення, юристів, лікарів.
Усі кошти від аукціону будуть переказані на рахунок 000704501 в Кіровоградському

облуправлінні Житлосоцбанку для надання допомоги ветеранам війни і праці, одиноким і престарілим, інвалідам, хворим людям, багатодітним сім'ям, вдовам загиблих воїнів — всім, хто потребує турботи і милосердя.

На аукціон запрошуються підприємства і кооперативи міста Кіровограда і області, жителі Кіровоградщини.

Вхідні квитки продаються в міському Палаці культури ім. Компанійця з 21 листопада 1989 року з 11 по 18 годину. За довідками звертатися телефонами 2-24-65, 4-65-67.

2

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

25 листопада 1989 р.

«ОБМАНУТИ В АЗС»

РЕЗОНАНС

Під таким заголовком у випуску «Дозорець» за 9 вересня було надруковано матеріал про любителів заправляти державні автомобілі паливом, талони на яке «діставалися» різними нечесними методами. Редакція отримала відповідь з обласної психіатричної лікарні за підписом головного лікаря О. І. Тарасенка. Ось що він повідомляє:

«З приводу статті «Обманути в АЗС...» обласна психіатрична лі-

карня повідомляє, що в колективі господарської служби лікарні були проведені збори. Суворо вказано відповідальним працівникам на послаблення контролю за використанням паливно-мастильних речовин.

Також зобов'язано бухгалтерію проводити щомісячний контроль за використанням бензину водіями лікарні. Адміністрації лікарні запропоновано групі народного контролю взяти дане питання на контроль».

НАГАДУЄМО!

Сьогодні без перебільшення можна сказати, що багато хто з керівників різноманітних підприємств і організацій полюбив «реагувати» на критику... мовчанням.

Думають вони приблизно так: навіщо давати відповідь редакції, в тим паче, вживати якихось заходів, коли можна тишком-нишком перечекати певний час і все забудеться-минеться. Не зважають навіть на офіційні запити редакції, які ми надсилаємо після критичних виступів, які зобов'язують(!) в певні строки повідомити редакцію про вжиті заходи.

Правда, на деякі критичні виступи редакція і не надсилає такі запити, вважаючи, що в керівників у самих вистачить компетенції зробити висновки з публікації і повідомити про це газету. Однак, доводиться констатувати, що у деякого з цим не все гаразд.

Тож сьогодні у «Дозорці» ми нагадуємо керівникам перелічених нижче організацій, підприємств, установ, що відсижуватися

у заспокоєнні, що все забудеться, не варто. Саме так роблять керівники:

1. комбінату «Кіровоградплодоовоч» (матеріал «Треба брати, бо черкаські!» за 19 серпня).
2. Кіровський (м. Кіровоград) райком - комсомолу (матеріал «Збори переносяться» за 26 серпня).
3. Кіровський райком комсомолу (фотозвинування, 9 вересня).
4. База «Укруптбакалія» (матеріал «Обманути в АЗС...» за 9 вересня).
5. Завод «Прогрес» (матеріал «Обманути в АЗС...» за 9 вересня).
6. Творче об'єднання молоді (матеріал «За місцем проживання» за 9 вересня).
7. АТП-13527 (матеріал «Любителі поклатись» за 9 вересня).

ДОЗОРЕЦЬ

ОТ ЦЯ ФАРБА.

З рік тому у магазині «Господарські товари» Кіровоградської райспоживспілки члени штабу «Комсомольського прожектора» застали таку картину: його завідувачий М. П. Кічура у нетверезому стані «владно» виконував свої обов'язки: давав певні розпорядження, господарським оком оцінював торгівлю в залі, оцінював і кмітливість учасників рейду, які знайшли чимало прихованого від покупців товару.

Та то було аж он коли, може зауважити читач. Тепер, напевне, дорікне нас, справи змінилися на краще: керівництво, як то кажуть у таких випадках і як воно саме справно пише відповіді, «вжило заходів». І ніяк «прожектористи» не сподівалися, що майже все повториться. Щоправда, завідувачий магазином був тверезий.

Всіх здивували і навіть дещо насмішили слова, що фарба, як і рік тому, залишена на ремонт. Ну а освіжувач повітря «Фруктовий», якого було двадцять сім флаконів, уже аж ніяк не годився для ремонту.

Балончики для сифонів, пензлики для фарбування, емаль темно-голуба теж були приховані. Цікаво «проходила» історія навіть з чайниками, які тишком-нишком, щоб не бачили «прожектористи», винесли для вільного продажу.

Коли проходив рейд у магазин прийшла директор універмагу Кіровоградської райспоживспілки Валентина Костянтинівна Дангул. Вона пояснювала, що 72 банки імпортової білої фарби залишили для ремонтних робіт. Навіть повила нас і показала, куди вона використовується. З цим погодитись можна, однак... одна з учасників рейду, яка професійно часто зустрічалася з подібними роботами, висловила, що 72 — це надто багато для ремонту.

Залишило фарбу. Не в ній справа, і біди б то й не було, якби одна та фарба знаходилася в підсобці. Насторожує ж інше — повторний рейд і повторне порушення правил радянської торгівлі. Можливо, хоч з цього (ще раз неголосимо — повторного!) випадку представники Кіровоградської райспоживспілки зроблять належні висновки?

3

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

25 листопада 1989 р.

Фото В. ГРИБА.

МІЦНА ВЛАДА «МАМИ»

Про КГЗКОР наша газета пише не так і мало. Декілька місяців тому, наприклад, відрукували добірку матеріалів, де йшлося про рейд обласного штабу «Комсомольського прожектора». Було там, зокрема, про випадок, коли «прожектористи» виявили в буфеті ідальні чимало банок розчинної кави. Буфетниця Тетяна Белаш пояснила, що тримала каву від очей покупців доречено по вказівці завідувачою виробництвом (ідальнями) Олександри Григорівни Павловської. Коли вона напише на папірці щось на зразок: «відпусти цій людині» — відпускала.

Отак проходив «розподіл» дефіцитного товару. Пишучи про це, ми надіялися, що даному випадку буде дано принципову оцінку, яку думали прочитати з офіційної відповіді. Її, правда, ми отримали значно пізніше, після того, як вирішили поцікавитися ще раз: як налагоджене харчування будівельників.

* * *

У гуртожитку, де живуть наші будівельники, ми б буфет без допомоги дітлахів не відшукали. Її підвели нас до окутих залізом дверей і, порадивши добряче погрюкати кулаками, гайнули на вулицю.

Порядно дітей ми скористалися. Не думалося навіть, що так довго доведеться тарабанити в двері. Вже вирішили було, що нас надурили, бо й справді, ніякої вивіски, навіть папірця не бачили біля дверей. І коли розвернулися, щоб піти геть, двері прочинились із приміщення, яке служило буфетом, почувся:

— Чого вам треба? Вже не працюю, додому пора йти.

— Як додому? — дивуємося. — Ще ж до двадцятої години 20 хвилин.

Довелося попроситись, щоб і ми змогли стати в довгеньку чергу. Коли ж підійшли і провели контрольну закупку, буфетниця Н. Л. Скік не посоромилася обрахувати свого відвідувача на 28 копійок.

Крім цього, членами рейдової бригади було виявлено 145 банок згущеного молока, близько півтора кілограма кофейних зерен. На диво, Наталія Леонідівну не стурбувала така знахідка.

— «Мама» не велить торгувати згущеним молоком вільно. Коли треба і кому — пришло із папірцем.

Ми здивувалися. Хто ж така «мама», що не велить продавати дефіцит? Тут же й дізналися, що нею є не хто інший як завідувача виробництвом О. Г. Павловська. Її, чи то через надмірну турботу, а чи й просто через вміння тримати «дітей у єдиній сім'ї сумирними», називають «мамою». Навіть нам так представили. Зрештою, з «мамою» ми познайомилися де-

що пізніше. Тепер про кавові зерна. Виявляється, Н. Л. Скік проявила ініціативу: взяла з каси гроші і «десь» купила 1,450 кг. зерен для загальних потреб. Якось незрозуміло — з одного боку — боязнь перед своїм великим начальником і... що хочу те роблю.

Дивно?

Про диво — в кінці.

Шоста ідальня Знам'янського ВРП, яку теж перевірили — а вона ще називається цілодобовою — порадувала різноманітністю страв. Турбуються тут про людей: сметана 25-процентної жирності. Та все це — обман. Бо насправді Ірина Майданик, буфетниця, продавала сметану 20-процентної жирності по ціні 25-процентної. Різниця за стакан — 4 копійки. Не цуралася дівчина й іншого виду нечесності — нас просто-напросто, не моргнувши оком, обрахувала на 23 копійки.

Буфет від ідальні № 14 теж того дня був наповнений відвідувачами. Буфетник Олександр Чиж швидко обслуговував покупців. Та чи якісно?

Стоячи в черзі, помітили, що інколи Олександр навіть на помітку терез не дивиться, а суму, яку треба заплатити, називає справно. Нас теж звично обрахував — на 19 копійок. Товар взагалі реалізовував без накладних, на багатьох видах не була позначена ціна.

Можливо, «прожектористи» й ще щось би побачили в цьому буфеті, якби не стріли там «маму». Ми пишемо це слово не тому, що воно нам так подобається, а тому, що справді, воно більш-менш характеризує О. Г. Павловську у ставленні до своїх підлеглих як надмірну опіку до неслухняних дітей, котрі, дивись, чого доброго відбіються від рук.

Отже, розмову ми продовжили вже в кабінеті Олександри Григорівни. Спочатку про тон. Ним завідувача виробництва намагалася утвердити свою правоту. Коли ж побачила, що це не переконливо, взялася за «аргументи».

Виходило, що такий продаж «за папірцем» є не що інше, як спільний успіх працівників ідальні, буфетів і профкомів. Що відпуск дефіцитних товарів проводиться за списками, які теж, начебто, затверджуються профкомом.

На перший погляд, все правильно: тут організована схожа на талонну систему торгівлі. Тільки все це, думається, для прикриття, для замилювання очей робилося. Чому, запитують, «гокорівці»?

Та хоча б тому, що талонний продаж, чи продаж за списками повинен охопити всіх працюючих. А тут лише окремих (всім же не вистачить!).

Є й інший нерозв'язаний вузлик: кого ж у ті списки включають, вибраних? І чи й справді ото ті, кому пощастило туди потрапити (і чому саме «їм», а не іншим?) отримують товар.

ВІДПОВІДІ...

Так от: в матеріалі «Міцна влада «мами» ми загадували, що отримали відповіді як реагування на проведені «КП» рейди. Як ж вони (чіткі, а чи відписки) ви, шановні читачі, дізнаєтеся, прочитавши їх.

Начальник ВРП «Головкривбасбуду» повідомив, що: «Матеріали перевірки ідальні № 12 КГЗКОРУ розглянуті на засіданні координаційної комісії і в колективі ідальні № 12».

За результатами перевірок видано наказ по ВРП № 212 від 28 серпня 1989 року, в якому йдеться:

1. За допущені порушення правил радянської торгівлі буфетника О. Чиже понизити в посаді строком на 1 місяць, перевести мийником посуду.

2. За допущені порушення правил радянської торгівлі (обрахування покупців, приховування товару) матеріали на буфетницю Н. Л. Скік передані на розгляд товариського суду.

3. За відпускання товару без супроводжуваних документів комірнику Л. В. Олійник оголошено сувору догану.

4. За відпускання товарів без накладних експедитору Г. Г. Криворучко оголосити зауваження.

5. За відсутність належного контролю за роботою підприємства завідувачі ідальні № 12 О. Г. Павловській оголосити зауваження.

6. Відділу громадського харчування посилювати контроль за роботою даного підприємства. Секретарю ВРП Т. В. С. Басовій ознайомити з наказом усіх під розпис.

Ще одну відповідь надіслав начальник відділу робітничого постачання КГЗКОРУ В. А. Борисенко:

«Згідно виявленого «КП» факту і інформації від 25 вересня 1989 року № 135/02 повідомляю, що продавець магазину № 1 ВРП КГЗКОРУ т. А. А. Гузар суворо попереджений. Проведена робота з головним бухгалтером колгоспу ім. Фрунзе про недопустимість відпуску товару без вказаної ціни в накладній».

Буфет гуртожитку, буфет ідальні № 14, № 12 ніякого відношення до ВРП КГЗКОРУ не мають, так як вони підпорядковані підприємствам ВРП «Головкривбасбуду», який знаходиться у Кривому Розі».

Як бачимо, О. Г. Павловська, з чисті руки багато що недозволеного робилося, відбулася так би мовити, легким переляком, а точніше... зауваженням.

Сторінку «Дозорець» підготували члени обласного штабу «Комсомольського прожектора» С. СИСОЕВА, Ю. КОЗЛІТІН, О. ШТАДЧЕНКО, Ю. ЯРОВИЙ.

П'ять «чому» в контексті пошуку

Оригінальними цих кілька сот молодих людей, що зібралися минулої суботи в Новоукраїнському міському палаці культури, не назвеш. Адже ставили вони перед собою запитання, на які сьогодні шукає відповідь (шкода, що не досить успішно) весь народ. Отже, чому справи у нас ідуть не завжди так, як було задумано у квітні 1985-го? Як подолати інертність? Коли, нарешті, ми позбавимося бюрократизму, формалізму? Де коріння соціальної демагогії, групового егоїзму, що ховаються за лозунгами та ідеями перебудови? Як зберегти нашу Спілку, наповнену новим змістом її, загалом, привабливі ідеї!

А розпочалася XXXI Новоукраїнська районна конференція, як і водиться, зі звіту райкому. Його зачитав перший секретар Сергій Гресько. Не вдаючись до скрупульозного аналізу всього, що було сказано з трибуни, відзначив одну обставину: у доповіді жодного разу не прозвучало донедавна визначальне слово — «орденоносна». Поясню у чому тут річ. Новоукраїнська районна комсомольська організація свого часу була нагороджена орденом Трудового Червоного Прапора. Ця відзнака на довгі роки відвела їй роль своєрідного флага. Були здобутки — їх всіляко пропагували, траплялися прорахунки — на них закривали очі. Привабливий імідж робив своє діло. Поважні комісії і престижні делегації, високі гості рідко коли обминали Новоукраїнку. І ось — несподіване: про орден забули.

У перерві поділився своїми спостереженнями з кількома комсомольськими працівниками. Вони й висловили припущення, що Сергій Гресько свідомо обминув «славне минуле». І зробив це, скоріше всього, для того, аби акцентувати увагу активу на сьогоднішніх справах, які на переломному етапі в діяльності ВЛКСМ аж ніяк не назвеш блискучими. На підтвердження цього були наведені факти. Ось вони.

Тільки кожен четвертий член райкому у звітний період мав конкретне доручення. Відверто пасивними були Едуард Бабенко із СШ № 6, Валентина Єфіменко з колгоспу імені Дзержинського, Лариса Чеберяк з районного вузла-зв'язку. А члени райкому Галина Ткаченко (колгосп «Дружба»), Аліна Лінчевська (райспоживспілка), Дмитро Коринецький (ПМК-125) навіть не брали участі у більшості пленумів. Хто ж керував, координував діяльність первинних, відстоював інтереси молоді? Як і водиться, апарат райкому...

За три роки комсомольська організація району зменшилася на 800 чоловік. Про що це свідчить?

— Тепер ніхто нікого не веде за руку до Спілки, — відповідає на моє запитання завог райкому Віктор Мизін.

Згоден, без так званих «мертвих душ», з яких і внески донедавна було «вбивати» справую майже наймовірною, комсомол обійдеться. Але ж не секрет, що поза членством залишилися і люди ідейно переконані, ду-

маючі. Одні тому, що не бачать, яким чином можна реалізувати свої можливості в нинішній інертній структурі ВЛКСМ. А інші... З ними просто ніхто не працював. Тому тільки шість із двадцяти чотирьох первинних скористалися правом прийому у ВЛКСМ.

Соціальна захищеність молоді. Цей термін порівняно недавно з'явився у нашому лексиконі. Якщо бути точним — з'явився тоді, коли в комсомолі всерйоз заговорили про повернення втраченого авторитету. Що ж зроблено в цьому плані Новоукраїнським райкомом? Небагато. Підтримано ініціативу комсомольців колгоспу імені Фрунзе, котрі вирішили спорудити молодіжний центр. Надано допомогу молоді колгоспів імені Пархоменка та «Ленінський шлях» у зведенні власних спортивно-оздоровчих майданчиків. Діє клуб воїнів-інтернаціоналістів, розпочато збір коштів на пам'ятник землякам, котрі загинули в Афганістані...

Але ж були й випадки, коли молоді люди необгрунтовано звільнялися з роботи при скороченні штатів. Навіть секретар комітету комсомолу МПМК-11 Віктор Ярмолай залишився свого часу за проходною з формулюванням, що починалося словами: «У зв'язку з переходом на госпрозрахунок і самофінансування...». Хлопця відновили на роботі аж після втручання райкому партії.

І ще: тільки в райцентрі стоїть на казартному обліку 180 молодих сімей. А хто рахував ті комсомольські подружжя, які мешкають з батьками, особливо в сільській місцевості?

Запитання, запитання... Їх немало було поставлено того дня у звітній доповіді, виступах делегатів конференції. Йшлося і

про зростання злочинності, і про абияк організоване дозвілля, і про недоліки в навчальному процесі школярів та учнів ПТУ. Хто ж відповідь на них? Тут промовці були одноставними: це має зробити новообраний райком. Активний, послідовний, авторитетний.

Звичайно ж, починати йому доведеться не з нуля. Бо є на рахунок комсомолу району і добрі справи, які треба тільки закріпити, поширити у всіх первинних. Особливо це стосується трудового виховання молоді. Так, у дев'яти учнівських виробничих бригадах району працюють 792 старшокласники. За ними закріплено 476 гектарів землі. Тільки нинішнього року школярами зароблено 50 тисяч карбованців. У кількох школах діють міні-колгоспи, де з незначними затратами виробляється продукція, продається державі, де укладено навіть договори з сільськогосподарськими вузами республіки на дослідницьку роботу...

Є свої здобутки і в молодих хліборобів — доярок, механізаторів, учасників обласного конкурсу на краще обійстя молоді сім'ї, організованого безпосередньо першим секретарем райкому Сергієм Греськом.

Запам'ятався виступ молодого механізатора з колгоспу імені Ульянова Валерія Фашевського.

— Перебудова — це ріка, яку живлять великі і малі струмки конкретних справ, — сказав він. — Ми повинні шукати нові форми, вирішувати глобальні завдання, але не треба забувати й про те, що добре послужило у минулому. Маю на увазі заклик «Живеш на селі — знай техніку!». Колись наша районна комсомольська організація стала ініціатором проведення цього руху, згодом його підхопила вся область. Це дало

хороші практичні наслідки, і один знатний майстер починав з механізаторського всеобучу. То чому ж ми забули цю добру справу? Давайте відродимо її, адже механізаторів на селі і сьогодні не вистачає...

Кілька слів про стосунки партійних органів з комітетами комсомолу. На мій погляд, вони сьогодні базуються на досить конструктивній основі співробітництва. Про це говорив і перший секретар райкому партії В. Я. Круценко, цю ж думку підтвердили комсомольці, з якими я розмовляв у перервах конференції.

— Нас вперше ніхто не контролював, — мовив Віктор Мизін, якому, до речі, довелось виконати левову частину підготовчої роботи. — Сказали: дійте, як вважаєте за потрібне...

Чи ж впорався райком з таким довір'ям?

— Загалом так, — відповів голова правління колгоспу імені Пархоменка Сергій Войпан. — Хоча й елементи зорганізованості простежувалися. Та головне — ми побачили сьогодні платформу діяльності молоді в найближчому майбутньому.

* * *

У роботі XXXI Новоукраїнської районної комсомольської конференції взяли участь завідувач ідеологічним відділом обкому партії М. М. Суворов, член бюро обкому ЛКСМ України Микола Цигульський.

Відбувся організаційний пленум райкому комсомолу. На ньому першим секретарем було обрано Сергія ГРЕСЬКА, другим — Олександра МАРИНИЧА, секретарем — зав. відділом учнівської молоді — Наталю ГЕРАЩЕНКО, завідувачим відділом комсомольських організацій — Віктора МИЗИНА.

М. ЧЕРНЕНКО.
Новоукраїнський район.

Звіти

і вибори

в комсомолі

КОМСОМОЛ ДО ВСЬОГО ПРИЧЕТНИЙ

ПОРА переходити на вищий рівень комсомольської роботи. Таким був лейтмотив XXVIII звітно-виборної конференції комсомолу Знам'янщини.

А початок роботи конференції не обіцяв такого розвитку подій. Виступаючи явно збивалися на штампи. Вистачало критики, констатації зловбодених проблем, закликів їх усувати. Бракувало осознаного — спрямованості на конкретні практичні діла спільчач. Визначення своєї ролі як активного учасника революційного оновлення життя.

Назвіть такі досвідчені секретарі комсомольських організацій як Володимир Сокирко з вузлового комітету комсомолу Знам'янського відділка залізниці, Ольга Мельник з колгоспу «Україна», Валентина Шаповал із СПТУ № 3 не назвали жодного прізвища комсомольця чи молодої людини, що практично виконують завдання перебудови, не розкрили досвіду організуючої діяльності комітету комсомолу, не проаналізували місцеві причини, що стримують ініціативу, прискорення перебудованих процесів.

Ось виступав перший секретар міськкому Компартії України О. Г. Тарасенко.

— Життя вимагає нових підходів до розв'язання проблем перебудови, — сказав

він. — Ніхто з нас не хоче жити як раніше. Саме нам треба практично виконувати на території нашого району програми: продовольчу, житлову, благоустрою, збільшення виробництва товарів народного вжитку та інші.

Що практично робиться? Разом з колгоспом імені Дзержинського буде відкрито додатковий сироробний цех, який забезпечуватиме потреби жителів міста і району. Нелегко, але реальне завдання взяв на себе колгосп «Україна» переробляти м'ясо птиці на ковбаси і сосиски. Розпочато підготовчі роботи по спорудженню теплої на 6 тисяч квадратних метрів з допомогою колгоспу «Путь Ильича» та підприємства району, що дозволить забезпечувати район і місто вітамінною продукцією і в холодну пору року.

— Нашою мрією, — продовжив він, — є вулиця «афганців», яку збудуємо обов'язково протягом ближчих років. Адже понад тридцять сімей колишніх воїнів-інтернаціоналістів не мають житла. Попрацюємо на суботниках, щоб виробити додаткову кількість цегли, частину столярних робіт виконають учні СПТУ. Миром допоможемо «афганцям» спорудити зручній і добротній будинки садибного типу.

Планується також облагородити міську зону відпочинку

біля ставу. Вона будеється в колгоспі «Путь Ильича».

Точок прикладання молодих сил, енергії маємо достатньо. Ми, комуністи, дуже надіємося на вашу практичну допомогу.

З практичними пропозиціями виступив секретар комсомольської організації вагонного депо Юрій Противець:

— Я вважаю, що кредити на спорудження житла треба в першу чергу видавати молодим забудовникам. Підприємство повинне знайти можливості покрити частину їх, хоча б як матеріальний стимул кращим молодим виробничникам. Це сприятиме омолодженню і закріпленню кадрів. Одночасно слід подбати і про оплачувану відпустку по догляду за дітьми протягом усіх трьох років від дня їх народження.

Про підвищення авторитету комсомолу, урізноманітнення форм і методів роботи з молоддю, активну участь комсомольців у діяльності Рад народних депутатів говорили токар заводу «Пуансон» Ігор Клименко, секретар комсомольської організації фізіотерапевтичної лікарні Володимир Худолій, майстер СПТУ № 39 Валентина Шабала, учень Володимирівської середньої школи Сергій Голубничий та інші.

Проти утриманських настроїв серед частини ком-

сомольців виступив механізатор колгоспу імені Кірова, член бюро міськкому комсомолу Іван Голованов.

— У роботячій сім'ї дитина змалку заробляє право на відпочинок, — говорив він, — доглядає молодших, допомагає по господарству. А декому з нас подавай усе відразу — достаток, зручності, розваги. Звідки береться тенденція жити за рахунок праці інших? Чи не тому ось вже два роки «будуємо» стадіон, мають місце порушення трудової дисципліни, соціалістичної законності, прояви хуліганства і навіть злочинності серед молоді, підлітків?

— Ми робимо все, щоб нашим вихованцям жилося краще, — розповідає секретар комсомольської організації інтернату Світлана Свірбій. — Але дуже заважає нам вино-горілчаний відділ універсаму, який знаходиться недалеко від школи. П'яниці чомусь вибрали для себе саме наш сад. Замавили ми м'які меблі для дітей. Їх виготовили, але забрати не можемо, бо не вистачає 500 карбованців, щоб розрахуватися. Допоможіть нам!

Допомоги попросив і голова ради воїнів-інтернаціоналістів Володимир Грабовський.

— Наш клуб існує понад два роки. Саме існує, бо працювати ніде. Виділили нам

кімнату в Будинку культури, де займаються шахісти. Ото й заважаємо одні одним. Місця для розташування техніки, яку нам виділяють, зовсім немає. Нема й коштів. Плануємо організувати своє підприємство по виробництву будматеріалів, а поки що потребуємо допомоги.

— Пропоную присутнім тут зібрати по карбованцю, щоб допомогти школі-інтернату придбати м'які меблі, — почувалася репліка з залу. Її зустріли схвально.

І в звітній доповіді, з якою виступила секретар міськкому Ольга Заточна, і в виступах було чимало ділових, конструктивних пропозицій. Всі вони відображені в постанові конференції. Отже, час діяти. На конференції виступила секретар обкому комсомолу Л. Єгельська.

* * *

XXVIII міська комсомольська конференція обрала 60 комсомольців до складу міськкому комсомолу. 11 — до складу ревізійної комісії і 29 делегатів на XXV обласну комсомольську конференцію.

Першим секретарем міськкому комсомолу знову обрано Ольгу ЗАТОЧНУ, другим — Володимира СОКИРКА, секретарем — зав. відділом учнівської молоді — Світлану МИХАЙЛОВУ.

В. ОСТРОВЕРХОВА.
м. Знам'янка.

СВІТОГЛЯД

Діє товариство «Славутич»

Нещодавно в інтерв'ю кореспондентки «Учительської газети» (4.XI.1989 р.) космонавт, двічі Герой Радянського Союзу, депутат Верховної Ради УРСР П. Р. Попович відзначив, що в столиці нашої Батьківщини Москві проживає близько півмільйона українців. «Погодьтеся, — сказав Павло Романович, — за межами своєї республіки досить важко зберегти мову і культуру свого народу. Звичайно, врешті-решт можна прожити без народних пісень, не знати своїх національних героїв, можна геть чисто забути, звідки ти родом. Але чи станемо ми за такого безпам'ятства гуманнішими, терпимішими, добрішими?»

Власне, з метою відродження національної самосвідомості українців-москвичів у столиці створено товариство «Славутич», яке очолює П. Р. Попович. Воно об'єднало справжніх подвижників, знавців гуманістичної спадщини українського народу, які прагнуть до святості і чистоти криниць рідної духовності, прилучити росіян, вірменів, євреїв, білорусів...

Один з активістів «Славутича», керівник його літературної секції І. Я. Шишов з гордістю розповів про те, що тільки цього року в Москві у дванадцять загальноосвітніх шкіл відкритися класи з українською мовою навчання. Крім того, в столиці діє початкова недільна українська школа, працює секція культури української мови. Але І. Я. Шишова та його друзів турбує те, що для всіх бажаних звичаїв українську мову і літературу не вистачає підручників, дитячої літератури.

Асоціація вчителів української мови і літератури м. Кіровограда звернулася до колективів навчальних закладів з проханням допомогти москвичам. Першими вирішили подати допомогу учні 5-В, 6-А, 6-Д, 9-А класів середньої школи № 13. На адресу славутичан вони відправили 6 посилань з літературою. Якщо ви, шановні читачі, хочете підтримати ініціативу Асоціації, надіслайте свої подарунки за такою адресою: 113162, МОСКВА, ул. ШУХОВА, 21, кв. 27, ШИШОВИ І. Я.

Нехай ваші посилки супроводжують теплі листи українською мовою до земляків і російських школярів, які прилучаються до мовних скарбів українського народу. Цією практичною справою ви утверджуєте єдину родину, підтримуєте ідею взаємоблизу і культурного розвитку усіх націй нашої великої країни.

В. КАЮКОВ,
голова Асоціації вчителів української мови і літератури м. Кіровограда.

5

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

25 листопада 1989 р.

Мені видається, що нині ситуація кардинально міняється. Зокрема, на думку про це мене навели зустрічі й розмови з молоддю в гуртожитках нашого міста. Особисто я теж вважаю, що українській мові у Світловодську, як і в усій області, треба повернути втрачені права: дитсадки і школи повинні бути українськими, та й на заводах слід подбати про розширення сфери вжитку української мови. Однак не можна скидати з рахунку й того, що більшість підприємств у нас союзного підпорядкування і різке переведення їх на українську мову створить цілий ряд проблем, може породити напруженість у відносинах між людьми, якщо це робити виключно адміністративними заходами.

На сьогодні, мені здається, ми ще не готові ні організаційно, ні морально, так би мовити, до повсюдної роботи по розширенню сфери вживання української мови. Що стосується висівок і оголошень, то це змінити набагато простіше, ніж вирішити аналогічні проблеми на виробництві чи в сфері освіти, культури.

Тому найперше, на мою думку, потрібне зміцнення бази культури, створення таких закладів, як міський клуб українистики, розумна розяснювальна робота. Вжиття якихось радикальних заходів слід поки що відкласти на пізніше...

КОР.: У ваших словах є певна логіка. Однак давайте ще раз звернемося до Паркінсона. У його памфлеті «Закон відстрочки» йдеться про одну цікаву закономірність «бюрократичних ігор»: так званий Мерзенин Забороняло у їх ході потихеньку поступатися, як правило, Тому-хто-відтягує-час. Останній каже: зробимо цю справу «трохи згодом», і справа затягується на невизначений строк...

С. СЕРЕДА: Ну, мені здається, що в даному випадку цей закон Паркінсона не спрацює. Йдеться тільки про певну послідовність і поступовість проведення реформ, а не відкладання їх на невизначене «потім». Врешті, всі ми, уся громади, теж не повинні сидіти склавши руки. Потрібен диференційований, зважений підхід до усіх наших наболілих проблем. Що стосується питання відродження рідної мови і культури, а також створення оптимальних умов для розвитку мов і культур усіх національностей, які населяють нашу область, то тут я оптиміст. Вважаю, що основні, ключові питання ми цілком у змозі вирішити на Кіровоградщині протягом 2—3 років... А щодо виборів, то тут строки куди стисліші й напруженіші: якщо комсомол не спрацює як слід нині, то до наступної нагоди доведеться чекати цілих п'ять років...

КОР.: Очевидно, слова ці справдливі не лише стосовно комсомолу. Отже, ваша передвиборна платформа тримається на...

С. СЕРЕДА: ...На відстоюванні необхідності прийняття Закону про молоді, створення комітетів у справах молоді при Радах народних депутатів, введення у план економічного й соціального розвитку міста й району структурного розділу «Вирішення соціальних проблем молоді», рішучий розвиток руху молодіжних житлових кооперативів, їхній перехід на орендний під'їзд, розвиток системи кредитування молоді, надання всебічної допомоги воїнам-афганцям та їхнім сім'ям. Будемо в масштабах міста проводити лінію на дальшу демократизацію середньої та професійної школи, розвиток учнівського самоврядування, забезпечення можливості добровільної праці учнів, поліпшення їхніх матеріальних умов тощо. Найголовніше: ми не збираємося претендувати на монополію в молодіжному русі, а добровільно беремося за роль координатора. Сподіваємося, що ця роль нам під силу. До того ж вона дає можливість, на мою думку, швидше позбутися формалізму, начотництва, проявів бюрократизму в комітетах Спілки, мета якої — об'єднувати молоді, а не нав'язувати їй свою волю.

Вів розмову П. СЕЛЕЦЬКИЙ.

належних, оголошеннях та висівках (що найперше кидається в очі) у Світловодську майже не представлено. Міський район «Доска почета» (а на ній з 32 прізвищ принаймні 25 українські, що в процентному відношенні приблизно відповідає відсотку українців у місті) біля самого міського виконавчого виключно росій-

КОР.: Чи можете ви вже зараз назвати комсомольських лідерів, які користуються найбільшою популярністю серед молоді?

С. СЕРЕДА: Деяких — так. Приміром, це Леонід Керекеш з маслоробного комбінату, культурний працівник Ольга Абалмасова... Завдання своє вбачаємо в тому, щоб не просто обрати таких людей до Рад, а й надати їм можливість реально працювати. Адже досі місцеві Ради реальної влади не мали. Реальна влада, на нашу думку, означає виключення «силового тиску» з боку адміністрації відомчих підприємств, які досить широко представлені у нашому місті, з боку парткомів...

КОР.: Очевидно, потрібне і співробітництво з усілякими неформальними об'єднаннями та групами!

С. СЕРЕДА: Так, наш комітет схиляється до того, що це найвірніший шлях. Адже, як правило, до цих об'єднань входить молодь, комсомольці. Що ж нам, відмежовуватися від своїх же хлопців та дівчат? Діалог потрібен за всяких умов. На мою думку, свого часу й органи масової інформації, й ідеологічні працівники допустили корінну помилку, вдавшись до однозначного неприйняття Народного руху України за перебудову. Нині комсомол обрав для себе оптимальнішу позицію в цій справі. Вона полягає в готовності до конструктивного співробітництва.

Окремо варто сказати про діяльність асоціації «Зелений світ». Реальний стан справ такий, що у Світловодську є чимало комсомольців, молоді, які рішуче підтримують програму цього екологічного руху. Йдучи назустріч інтересам молоді до цієї справи, ми плануємо взяти безпосередню участь у створенні екологічних осередків на підприємствах, в організації міського дискусійного екологічного клубу...

КОР.: Нині все гучніше у пресі лунають закиди такого змісту: вітчизняна бюрократія, пристосовавшись до умов зрослої активності мас, уміло використовує наявні у неї відкриті й приховані «важелі», аби загальмувати, а подекуди й відкласти на невизначений час прийняття або й впровадження народжених перебудовою правових актів, нововведень. Якоюсь мірою, це, певно, є закономірним. Ось у післямові-діалог до книги «Закон Паркінсона» доктор філософських наук Л. Іонін зауважує: «Суціль і скрізь ми зараз чуємо: досить критикувати, треба працювати. Але зміст у ці слова вкладається такий: зупиніться, перестаньте переробляти суспільство»...

С. СЕРЕДА: Іншими словами, ви маєте на увазі можливість повернення тих часів, які ми тепер називаємо застійними... Я особисто не вірю, що минуле повернеться. Інакше це означало б змиритися з думкою, що комсомол ніколи не вибереться із нинішньої своєї кризи. По-моєму, нині у нас є вагомий шанс повернути комсомолові його втрачений авторитет, він полягає у практичній участі в здійсненні перебудови.

КОР.: Ви вважаєте, що цей авторитет був раніше досить високим? Якою ви уявляєте в такому разі майбутню організаційну структуру комсомолу?

С. СЕРЕДА: Так, я вважаю, що на зорі своєї історії комсомол дійсно був бойовим і трудовим авангардом молоді. Майбутнє комсомолу, яке обіцяє йому авангардну роль в молодіжному середовищі і високий авторитет у суспільстві, я вбачаю на шляхах забезпечення демократичної єдності всесоюзної організації. Цей шлях, зокрема, передбачає й таке: більшість не нав'язує своєї волі меншості, яка має інші погляди чи підходи до вирішення поточних проблем. По-моєму, це дозволить раз і назавжди покінчити з однаковістю, однаковістю форм і методів нашої роботи, наблизить спільноту організації до животрепетних проблем життя.

КОР.: Однією з таких проблем багатьом уявляється впровадження в життя Закону про мови. Перед нашою зустріччю мені довелось походити по місту. Мушу сказати, що українська мова у

— А ВИ ВРАХУВАЛИ всі труднощі? Фінансові? Політичні? Економічні? Прикинули, якою буде реакція за кордоном? Подумали про можливі наслідки для ООН? Вибачте, містєре Вліппі, але я не маю вибору. Буду відвертим — ви пропонуєте неможливе...».

Перечитайте ці слова ще і ще. І подивуйтесь тому, що цей невідомий текст нагадує вам щось із вашого ж таки життя: ви з таким ніби-то вже досить зустрічалися... Так, так, ви абсолютно праві, вам іншими словами, але по суті те саме говорили в одній установі, ...і в одній організації... і в... Нічого дивного. Адже цитату взято не з глиняних табличок невідомої цивілізації, а з книги памфлетів С. Н. Паркінсона «Закони Паркінсона», де автор, як сказано в анотації, досліджує бюрократизм державної адміністрації, а також армії, церкви, школи, сфери бізнесу у своїй рідній Великобританії. Та, як випливає із наших теперішніх знань про ступінь бюрократизації нашого життя, не зайвим було б і нам познайомитися з парадоксально-гумористичними відкриттями Паркінсона в цій галузі. Зокрема, і з його памфлетом «Закон відстрочки», звідки взято вищенаведену цитату.

Однак, як це, знову ж таки, не парадоксально, у сьогоднішній нашій розмові йтиметься найперше не про книгу вченого англійця, а про наші місцеві проблеми. Єдине, що їх пов'язує із вступом до цієї розмови — це необхідність враховувати у перебудовчій роботі, яка здійснюється нині в нашій країні й республіці, деяких «відкритих» доктором Паркінсоном закономірностей, які (це вже обумовлювалося) в тій чи іншій мірі діють незалежно від державних кордонів і типів суспільних формацій.

Отже, сьогоднішній наш співрозмовник — другий секретар Світловодського міськкому ЛКСМ України Сергій Середа. А тема розмови — обговорення умов та перспектив запровадження в життя щойно прийнятих Верховною Радою республіки законів про вибори народних депутатів та «Про мови в Українській РСР».

КОР.: Мабуть, не помилюся, якщо скажу, що названі закони були першими в нашій республіці, які обговорювалися так широко і зацікавлено. І хоча не всі, на думку деякого, ділові пропозиції були враховані депутатами Верховної Ради України, прийняття цих законів є значним поступом у справі створення правової держави, повернення принципів лєнінської національної політики, демократизації суспільного життя... Як ви збираєтесь пов'язувати перебудову в комсомолі з участю у виборах?

С. СЕРЕДА: Комсомольська організація міста й району зможе якоюсь мірою реалізувати свої можливості, лише взявши безпосередню участь у виробленні соціальної політики щодо молоді, проводячи цю політику через своїх комсомольських представників у органах влади. Для цього нам потрібні справжні комсомольські лідери, які небадіж до проблем молодих, не боються зачіпати найбільш гострі питання нашого життя й усвідомлюють складність їх вирішення та бачать шляхи цього вирішення.

Треба сказати, що донині ми в цьому напрямі не працювали як слід. І ось напередодні передвиборної кампанії зроблено спробу переламати несприятливий для інтересів молоді хід справ у комсомолі. Нині, якщо можна так сказати, ми проводимо своєрідний огляд сил, аби знати, якіми резервами володіємо. Причому знаходять ці резерви, як ви розумієте, не працівники райкому комсомолу, а самі комсомольці. Ми тільки ведемо необхідний облік своїх кращих сил.

Звісно, ми усвідомлюємо й те, що конкуренція між кандидатами в депутати буде дуже напруженою. Адже наші виборці мають обрати, за попередніми даними, тільки одного народного депутата УРСР (від Світловодського й Онуфріївського районів), шість народних депутатів обласної Ради (від міста й району); а ось щодо виборів до, скажімо, міської Ради народних депутатів, то тут наші шанси набагато вищі: депутатський корпус міського рівня у нас налічуватиме сто чоловік.

**СПАСИБІ
ЗА ВРЯТОВАНЕ
ЖИТТЯ**

⑥

25 листопада 1989 р.

нашаємо. Забуваємо. Не надаємо у
нами?

Д ОБРОТНИЙ, по-хазяйському обставлений двір зустрів нас лютом собачим гавканням. Здорова зівчарка так рвалася з цепу, що здавалось — ще мить — і ланцюг не витримає. У глибині двору шаленіли іще, принаймні, два пси. Не відставали й сусідські Гармидер знявся такий, що й мертвого, як кажуть, піднімає, однак тут, на околиці Олександрії, він особливого переполоху не викликав. Не відгукувались у потрібному нам дворі, мовчали і в сусідських. Коли стало ясно, що чекати більше нічого, двері будинку, нарешті, мимовільно відчинилися... Нас помітили...

Скажу відразу, що Іринина кімната мені сподобалась. Чиста, тепла, зі смаком обставлена — це для нас, сторонніх людей. Чужа, набридла, у хвилини відчаю — ненависна — то для дівчини, в котрій роззяцьковане житло та пенсія по інвалідності — ото й усе, що вона сьогодні має. Кімната — клітка.

Про історію цієї дівчини наша розповідальниця в червні цього року, вірніше тоді, в одному з випусків «Діалогу з читачем», було опубліковано її лист. Без болю і співчуття його неможливо було читати. Безрадисте дитинство, принижена юність і, на жаль, дуже нелегкі перспективи. Такі життєві етапи Ірини. А виною всьому страшна незрозуміла хвороба — епілепсія. В принципі, для медиків все ясно — і чому, і як, і чого можна чекати, а для тих, кого вона торкнулась своєю чорною рукою, починаються тяжкі життєві випробування. У народі її називають короткою «падуча», бо людина, як правило, під час приступу повністю відключається і падає. Хоча спеціалісти виділили кілька різновидів епілепсії і довели, що деякі з них характеризуються тільки короткочасною втратою свідомості — без падіння і судом.

Перечитуючи спеціальну літературу, я натрапила на твердження, що якщо епілептичні припадки починаються у дитини з раннього віку (десь із року), то роки до десяти вона може бути розумово відсталою — хвороба не дає нормально розвиватись підростаючому організмові. Ірині у цьому відношенні «пощастило» (якщо тут доречно подібне порівняння). Перші ознаки грізного недугу з'явилися у дівчинки з шестилітньому віці — буквально за кілька місяців до того, як вона мала стати першокласницею. Поки з'ясовувались деталі, уточнювався діагноз, час ішов, Ірина стала школяркою. І все було б добре, аби не все частіші приступи, від яких болем заходили тіло, і душа. Маленьке дівча ще не зовсім розуміло ту біду, котра спіткала його, але вже підсвідомо відчувало, що чимось відрізняється від своїх безтурботних однолітків. Вчителі робили все можливе, аби між Іриною й однокласниками не виникло ніяких непорозумінь, та все ж необережне слово вирвалося...

Тепер при нагоді, а то й без неї, дехто із класних гострословів міг кинути вслід: «припадочна». Особливо «старалися» хлопці. Серед дівчат близьких подруг не було, однак добрі рівні стосунки склалися з багатьма. Хтозна, чи то жаліли вони свою ро-

весницю, чи просто не звертали уваги на неблагополуччя, котре заставляло Ірину і на уроках, і в коридорах під час перерви.

Звичайно, видовище це, особливо для дітей, малоприємне, та дівчина, відчуваючи наближення чергового припаду, ховалася подалі від людського ока або йшла в кабінет до шкільної медсестри.

Чому я так детально згадую нині дитячі роки Ірини, коли цього літа їй виповнилося уже двадцять? Та тому, що, навчаючись спочатку у восьмирічній школі № 8, а потім у першій десятирічній, вона відчувала себе людиною, знала, що про неї тут пам'ятають (по-доброму чи по-злому, то вже як прийдеться), що хоч комусь вона потрібна. Серед однокласників особливими успіхами не відзначалася, але й задніх не пасла. У шкільних табелях поряд з п'ятірками мирно вживались трійки — гуманітарні предмети давались легко, а от з точними була просто біда...

Одним словом, дівчина як дівчина — зі своїми складнощами й проблемами. Одне лиш різнило її від однокласників — ні перевірних, ні випускних іспитів вона не складала. Довідка від психіатра давала їй на це право. Оцінки за екзаменами виставлялись на основі річних. А так в усьому іншому така як усі.

Однак, коли останній шкільний дзвінок сповістив, що відтепер перед хлопцями й дівчатами відкривається безліч доріг, з'ясувалося, що Ірині, по суті, йти нікуди. Єдине, що їй могли запропонувати — оформити пенсію по інвалідності. Ставати ж пенсіонером у сімнадцять років дівчина не побажала і, пам'ятаючи, що рятування потоплюючого — справа рук самого потоплюючого, пішла шукати оту життєву стежку, про яку так гарно співається в наших піснях. Але на що можна претендувати, маючи за спиною тільки атестат про середню освіту. На престижну роботу із ним не беруть, отож лишалося шось на зразок посудомийки чи техпрацівниці. До конкуренції на ці посади ми ще не дожили, тому скрізь, де дівчина знаходила шось подібне, її з радістю брали. Брали до тих пір, поки вона після всіх домовленостей не додавала, що на великий жаль, страждає таким ось недугом. Її співрозмовники миттєво міняли тактику: то, виявляється, у них хтось має вийти з декретної відпустки, то намічається скорочення, тому доведеться комусь поєднувати свої обов'язки з іншими. Одним словом, і раді були б узяти та немає вільних місць.

Заради справедливості треба сказати, що є чимало робіт, куди Ірині справді доступу немає. Це ті, що пов'язані з вогнем, механізмами, що рухаються, деякими хімікатами, тобто такі, котре загрожують здоров'ю дівчини. Вище названі «спеціальності» були б для неї прийнятними, та неприйнятними для них виявилася вона.

У ЯВІТЬ собі стан людини, молододі людини, яка, одержавши середню освіту і спробувавши реалізувати надане Конституцією право на працю, відчуває себе абсолютним ізгоем в суспільстві. Мало того, що хворо-

ба спричиняє фізичний біль, вона викликає великі душевні муки — від усвідомлення своєї не потрібності й неповноцінності.

— Я зайва, — зробила висновок дівчина.

Ірина стукала в чимало дверей і тільки на електромеханічному заводі вони трохи прочинилися. Скориставшись порадою лікаря — не говорити при оформленні на роботу про навісну хворобу — вона нарешті була «допущена» до миття посуду. Та шила в мішку не сковаєш і невдовзі, вражені побаченням, працівники заводської їдальні почали робити все можливе, аби позбавитися нової працівниці. Звичайно, чисто людськи їх можна зрозуміти: кухня, де все жариться-шквариться — місце не дуже безпечне. До того ж після приступів Ірині було погано і вона, приходячи до тям, відсиджувалась десь в стороні. Інші ж працювати за неї не бажали, тому сварки, враховуючи суто жіночий колектив і важкий характер дівчини, вибухали досить часто.

У розмові з головою Олександрійського міського комітету товариства Червоного Хреста Т. М. Запорожець працівники їдальні говорили, що Ірина ставилася до них дуже грубо, не вміла ладити з людьми, на будь-яке зауваження ображалася й не дуже до нього прислухалась. А от бесідуючи зі мною в присутності старої медсестри цього товариства Н. І. Сидоренко і медсестри Наталки Іванової, дівчина такими ж епітетами нагороджувала своїх колишніх колег по роботі.

Чому колишніх? Та тому, що більше вона там не працює. Спочатку її звільнили за ініціативою адміністрації, але після того, як за рішенням народного суду цей наказ було скасовано, вона подала заяву сама: «що то вже за робота, коли одне на одного вивком дивимось».

Характер у дівчини й справді нелегкий. Це розуміє й вона сама, хоч, може, не хоче собі зізнаватись у тому, про це кажуть її батьки, на цьому ж наголошує й лікар-спеціаліст, котрий стежить за здоров'ям дівчини. Правда, останній додає, що такі зміни в характері пов'язані саме з хворобою, із чим Ірина категорично не погоджується: «хвороба — це хвороба, а характер — то не від того. Як хочу, то й не буде в мене ніякої епілепсії. От тільки навчусь володіти своїм організмом і все. Проблем не буде...».

Що ж такий оптимізм — прекрасна річ, бо часом велика віра в те, що «я зможу» здатна творити чудеса. Мала медична енциклопедія наголошує, що при довгому і систематичному лікуванні епілепсії комплексним методом у багатьох випадках можна добитись повного або часткового зникнення припадків чи доведення їх до мінімуму. Однак, мабуть, не треба надіятись тільки на медикаментозне лікування. Хоча навіть всесвітньовідомий нині А. М. Кашпіровський не береться за лікування подібних недугів, та він сам стверджує, що ніхто поки не знає до кінця, які ж сили і можливості таїть в собі людський організм.

То справа спеціалістів доводити — викидана хвороба чи невиліковна, я ж хочу сказати ось про що. Для того, аби подібні

Ірині люди відчували себе повноправними членами нашого суспільства, не треба їм особливих пільг. Вони просять: ставтеся до нас як до людей, а не до прокажених. Дайте нам можливість приносити користь, побачити плоди своєї праці. Для багатьох із нас це звичайний газетний штамп, для тих же, хто, переборовши біду і часом неміч, береться хоч за якусь роботу — це і сльози, і радість, і біль. Обділені долею, інколи приречені на тяжкі випробування, вони чекають від нас із вами великого милосердя: не у вигляді соціялбездівських пенсій (хоча це теж річ потрібна), а у добром слові, теплом ставленні, у конкретній допомозі — стосується це тих, хто живе поряд з ними чи керівників різних рангів, котре повинні вирішувати всі їхні проблеми.

КОЖНОГО року тисячі хлопчиків і дівчаток у нашій країні з різних причин стають інвалідами. Одні з них закінчують життя в спеціалізованих будинках, інші, віроставачи, намагаються всілякими силами утвердитись в суспільстві, де на них ще зовсім недавно мало зважали. Інваліди, старики, діти нарешті починають одержувати те, що недодала їм держава за багато попередніх років. Маються на увазі не тільки гроші, а й увага, турбота, милосердя. Та це тільки початок великих перемін, це день застрашній. А сьогодні молода двадцятилітня дівчина, стомившись оббивати пороги, вишукуючи собі роботу, збайдужівши від домашніх сварок з матір'ю і вітчимом, зневірившись не тільки в завтрашньому, а й сьогоднішньому дні, вирішила, що таке життя нічого не варте. Чималий шрам на лівій руці засвідчує, що не щастя, а все гірше позаду. Лікарі зробили свою справу, але повертатись з диспансеру довелося у ту ж саму кімнату-клітку, де все і рідне, і чуже, в сім'ю, де сьогодні плачуть над тобою, а завтра в розпалі сварки докоряють за шматок хліба, в ту ж атмосферу непотрібності, зайвості, байдужості.

Тому, втративши будь-яку надію себе прохарчувати, Ірина нарешті згодилась оформити пенсію (раніше відмовлялась, мотивуючи, що буде працювати і вона їй ні до чого). Тепер дівчина — інвалід II групи, одержуватиме гроші від держави. Оце й усе, що змінилось у її житті. Але й зараз вона старається не падати духом. Не втрачає надію, що, можливо, влаштується коли-небудь на роботу («у великий колектив — ні, там не можу, бо коли на мене кричать, я теж кричу у відповідь»). От, може, художником-оформлювачем. Вона непогано малює, колись навчалась в міській художній школі і там про неї хороша думка.

Одним словом, дівчина робить усе можливе, аби бути поруч з нами — сильними і здоровими. Не позаду, а саме поруч. Вона відчайдушно чіпляється за повноцінне життя з усіма його бідами, але й радощами. Вона хоче жити, а не животіти. Давайте їй допоможемо.

Ольга ПИЛИПЕНКО.
Р. С. Тим, хто хоче написати Ірині, повідомляємо, що в редакції є її домашня адреса. Вона буде рада знайти собі друзів.
м. Олександрія.

ЛИСТ ПОКЛИКАВ У ДОРОГУ

Відшукати дім, де живе та сама Ірина, що написала до редакції «для таких, як я, нема перспективи», виявилось не так просто. Довелось поплутати провулками, пострибати по сухих острівцях, обминаючи калюжі, довелось переходити містки і шпали, аж поки знайшлася та вулиця, звідки прийшли до газети розпачливі листи. «Через кляту хворобу мені закрыта дорога на роботу, а може, й можна було б куди влаштуватись, та нема кому підказати. Сама я вже не в силах плутатись в життєвому лабіринті...» — це із першого листа. «Може, хочете переконались в моїх словах, приїжджайте! І тоді зрозумієте, чому я написала вам в редакцію? І чому різала собі вени?» — це із другого. Приїжджайте...

ДО 17 І СТАРШІ

Комірець із вишивкою?

Недавно в нашій газеті був опублікований лист юної читачки Лілі (прізвище вона не називає). Дівчина висловила побажання вдосконалити шкільну форму, надто вона, на її погляд, стандартна. Лілі хотілося б мати щось елегантніше, сучасніше. Ми звернулися до головного інженера фабрики індивідуального пошиву та ремонту одягу Олени Іванівни Сухой.

— Я згодна з Лілею. Форма справді не досконала. Діти хочуть бути красивішими. І це законно. Теперішня форма має похмурі кольори, не враховуються зовсім напрямки моди. Мені це дуже близьке, бо маю дочку десятикласницю. Наші модельєри могли б розробити кілька моделей форми. З вишивками, з аплікаціями для різного шкільного віку. У нас є демонстраційний зал. Представники шкіл, батьки, старшокласники могли б ознайомитися там з моделями, вибрати собі підходяще. Справа ускладнюється лише тим, що наші моделі дорожчі, ніж в магазині. Там іде масовий пошив, у нас же підхід індивідуальний, тому й ціни вищі.

— От ви сказали, що у вас дочка десятикласниця, ви б купили їй таку, дорожчу, але красивішу форму?

— Так, я б купила. Адже одяг — це теж прояв індивідуальності. Та тут кожен виходить із своїх можливостей.

Тож звертаємося до старшокласників, батьків. Якщо ви хочете мати нову, гарну, елегантну форму, напишіть нам або подавайте (тел. 2-59-82). Якщо знайдеться хоч кілька бажаних, можна буде з Оленою Іванівною домовитися про моделі і придбати дітям нову форму. Дирекції шкіл (ясно, погодивши з батьками) зможуть замовити певну модель чи моделі для всієї школи.

8

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

25 листопада 1989 р.

«...БУЛА СВОЯ ТРОЯНДА»

«І ТІЛЬКИ ДУХ, ТОРКНУВШИЙ ГЛЕЮ, ТВОРИТЬ З НЬОГО ЛЮДИНУ» («ПЛАНЕТА ЛЮДЕЙ» АНТУАН ДЕ СЕНТ-ЕКЗЮПЕРІ).

Ці слова французького письменника-гуманіста ми хотіли б зробити епіграфом до нашої нової рубрики. Дати назву їй, пропонуємо вам, шановні читачі. Чи завжди в школі дітям разом із знаннями фізичних і хімічних формул, історичних дат і кількості тичинок у квітці, дають Дух? Ми хочемо знати, як уміють діти, як відчують, як уміють передати свої почуття. Звертаємося до вчителів — надсилайте нам уривки з творів ваших учнів, їх роздуми, вірші.

Учням 6-Г класу 18-ї Кіровоградської середньої школи ми прочитали уривки із казки «Маленький принц» А. С. Екзюпері. Ось що написали діти:

«Уривок мені дуже сподобався. А найбільше запам'яталися слова Лиса, що скільки є на світі таких квітів, лисів, але найдорожчий той, якого ти приручив, твій друг».

Юля Х.

«Маленький принц мені сподобався тим, що він був допитливий, сміливий. Не злякався короля. У нього була своя троянда, і скільки він не бачив інших троянд, йому найбільше подобалась та, з якою він подружився. Я б хотіла літати на інші планети».

Люда К.

«Мені дуже хочеться бути на місці принца, літати на інші планети, бачити короля, ділову людину».

Іра САВИНОВА.

«Мені найбільше сподобалася планета ділових людей. Моя мама теж льотчик».

ДОНЬШИНА Олена.

«Книжка «Маленький принц» вчить, як треба любити природу, вчить нас добру».

Н. ГЛАМАЗДІНА.

«За кілька днів принц приручив Лиса. Йому було дуже гірко прощатися з ним. Та він дізнався, що дружба зближує людей. Той, з ким дружиш, дорогий тобі серед тисяч інших».

О. АХЕДЖАНОВА.

«Маленький принц був добрий. Він побував на багатьох планетах, але найкращою і найріднішою були для нього своя планета, своя троянда і свої вулкани».

Мирослав МАЛЬОВАНІЙ.

«У маленького принца було дуже добре серце, він дуже любив свою троянду й думав, що вона єдина на світі».

ОНУФРІЄВА Олена.

«Цей принс дуже допитливий, він володіє зірочками. Ще мені сподобалось, як принс допитувався чи є у них кури».

С. Є.

«Він був на багатьох планетах, але більше всього він любив свою планету. Він дуже здивувався, коли побачив на планеті Земля багато троянд, таких, яка була на його планеті єдиною квіткою. Він думав, що на всьому світі вона єдина. І які б не були гарні троянди, йому подобалась своя».

Ірина ДОВГАЛЬ.

І СЕРПІК МІСЯЦЯ БУКВИ «Є»

Поволі, потроху повертаємося ми до рідної мови. Кинулись до неї і виявилось, що занедбана вона, забута, залишена на розтерзанні міщанському суржику. Питаю якое трирічного малюка: «Як тебе звати?». Не розуміє. Мама йому переклала: «Як тебе зовуть?». «Женя», — відповідає. Цей хлопчик піде до школи, вивчатиме українську мову, але навряд чи вона стане для нього рідною. Таких хлопчиків і дівчаток у місті нашому — тисячі, по Україні — мільйони. Як, чому так сталося? Ось розповідає бабуся онукові казки. Про Дюймовочку, про Білосніжку і сім гномів. І про Козу-Дерезу. Про козу теж російською мовою. «Бігла через мосточок, вхопіла кленовий листочок». Чи буде поважати дворічний Альоша, українець «...до седьмих колен», після такого виховання свою рідну мову?

Тому й одна з найбільших проблем для шкіл, що бажано відкрити українські класи — переконати батьків і дітей, що мовою України можна з успіхом навчатися, що вона ще жива, не вмерла. В неповній середній школі № 26 відкрили в цьому навчальному році два перших класи.

Наша школа по всіх звітах вважається українською, — розповідає організатор позакласної роботи Вячеслав Леонітович Колесников. — Але в минулому році у нас з 21-го класу було лише чотири з українською мовою навчання.

З вересня їх вже є п'ять. Два — перших, один — шостий, по одному восьмих і дев'ятих. Це така українська школа. Та добре те, що тут відчувається прагнення вчительського колективу повернутись до рідної мови. На стінах — гарні картини-ілюстрації до українських народних казок. Хоч іноді можна почути чисту, без суржику, мову. І цьому вже хочеться радіти.

Першокласники мають лише «Буквар». Всіх інших підручників не вистачає. Російськомовні підручники є, але що ж то буде за мова в дітей, коли на уроці треба говорити українською, а в книзі — російською? До того ж малюки ці прийшли до школи з «Ягодки», з «Рябинушки».

— Ми минулого року, — каже Вячеслав Леонітович, — звертались у раду по народній освіті Ленінського району, просили зробити дитячі садки нашого мікрорайону україномовними. Відповіді не одержали.

Я розумію, що одразу зробити це непросто. Але, певно, що для багатьох вихователів українська мова не настільки чужа, щоб вони не могли зовсім говорити нею з дітьми. Хай немає одразу підручників, посібників, але ж хай вихователю розкаже дітям назви не тим жахливим суржином, яким користувалася бабуся маленького Альоші.

Урок математики у 1-Б класі. Вчителька Наталя Петрівна Шаравара пропонує дітям задачку: «До нас у клас прийшов Мишко. Він записав своє домашнє завдання на кленових листочках. Був неуважний і погубив їх. Допоможіть йому знайти правильні відповіді. Чотири плюс два, скільки буде?».

У класі ліс рук. Ці діти мають ще великий інтерес до навчання.

— Ну, скажи, Оксанко.

— Будет шість.

— Так, буде шість, — тактовно поправляє вчителька.

Діти стараються. Почалася друга чверть, вони все менше й менше помиляються, правильно вимовляють ще вчора незвичні слова. Їхня вчителька, яка веде заняття продовженого дня, теж не досить поки що знає мову. Вони вчать разом.

Наступного року в школі планують відкрити три перших класи.

— Я вважаю, — говорить В. Л. Колесников, що кожна дитина без будь-яких особливих зусиль може вивчити українську мову. Мови дуже близькі.

Колесников — росіянин. Досконало володіє українською. Вважає, що дитині, яка приїхала на Україну хоча б на місяць, не завадить, не зробить її гіршою, коли вона навчиться в українській школі. Що вже говорити про тих, хто тут постійно живе!

Останнім часом звільнених взагалі від вивчення української мови меншає. Та є діти, яким за станом здоров'я лікарі радять скорочений робочий день, п'ятиденку. Їх звільняють від якогось предмета. Як правило, майже без винятків, це українська мова. А дехто, навпаки, щоб принципово не вивчати української, дістає такі довідки.

У середній школі № 32 мені розповідали про засідання клубу Інтернаціональної дружби. Діти запросили на нього представників Кампучії, Ефіопії, інших держав (студенти, що навчаються в нас). Засідання проводилось українською мовою. Співали всі разом українських народних пісень, танцювали гопаки і польку. І всі розуміли один одного.

Я познайомилася із класним керівником 6-В

У нас у місті в цьому навчальному році з'явилися українські класи при кількох школах. Проблеми їхні дуже схожі — небажання батьків, невідповідність учителів, відсутність підручників. Ми звернулися в міський відділ народної освіти з проханням прокоментувати матеріал. Ось який діалог відбувся з Раїсою Олександрівною Пилипенко, інспектором-методистом міськшколи:

— Зараз стоїть питання про повернення статусу українських тим школам, які колись були повністю українськими, а потім там з'явилися російські класи. В Ленінському районі це школи № 7, № 2, № 5, № 33, № 30, у Кіровському — № 4 і № 23. При цих школах у цьому навчальному році відкриті українські класи, в 5-й і в 4-й середніх школах припинено набір в класи з російською мовою навчання.

— А чому в Ленінському районі помітно більше шкіл мають українські класи? Хіба він більший за Кіровський?

— Ні, Кіровський за кількістю населення більший. Уже два роки підряд школи № 9 і № 31 дають оголошення про набір в класи з рідною мовою навчання, але бажаних дуже мало. Четверо, семеро дітей. Клас не можемо набрати.

— Як ви думаєте, те, що прийнято Закон про мови в УРСР, допоможе вам?

— Думаю, так. Бо якщо вищі і середні спеціальні навчальні заклади працюватимуть українською мовою, то й навчання в школі швидше стане україномовним.

— Які перспективи з підручниками?

— Їх треба вчасно замовляти в своїх методкабінетах. Інша справа, якщо в школі не розраховували, що буде така кількість дітей, замовили менше.

— Чи всі вчителі готові викладати українською?

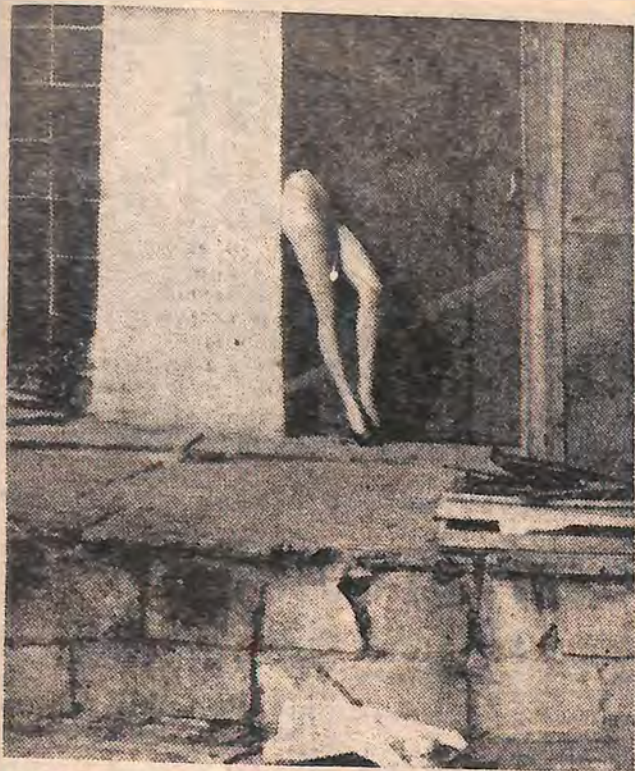
— Ще кілька років тому це, справді, була проблема, зараз все простіше. Вчитель повинен однаково володіти двома мовами.

ОЦІНІТЬ
«УСМІШКУ»!

Саме так сонячно — «Усмішка» називається дитячий хо-
реографічний ансамбль, створений 2 роки тому в Будинку
підприємств Ленінського району обласного центру.
Чому танцюристи разом із своїм художнім керівником
О. Шевченком та хореографом Т. Жижкою обрали таку назву?
Вони вважають, невідповідно: виступами хлопчиків і дівчатка
«Усмішка» несуть людям світлу радість спілкування з мис-
тецтвом.

Фото В. ГРИБА.

Мело, мело по всій землі...

Ці експонати в тісному художньому салоні не тіснилися, бо їх було небагато. Виставка робіт фотокореспондента новоукраїнської райгазети «Радянське село» Олександра Мірошніченка була скомпонована так, що по ходу розгляду її справа наліво (так зручніше в цьому приміщенні) відвідувач бачив спочатку непогані роботи, потім чудові, а в кінці — слабші. Це, звичайно, як на мій смак. Опишу ж їх в іншій послідовності — по зростаючій.

Рядові знімки дівчини в різних позах і різних обстановці — то в траві, то біля води. Технічний рівень їх високий, а от композиційний... Модель, вибрана майстром, не явила світові внутрішнього психологізму, не поставила перед глядачем питання — невід'ємного супутника мистецтва: хто ця людина? Що вона думає? Що відчуває? Ми ж бачимо просто гарненьку особу в не дуже гарно пошитому платті і з картинно застиглими жестами.

ВРАЖЕННЯ

Пейзажний цикл О. Мірошніченка іноді навіть примушує забувати, що це фото. Здається часом, що то ти визирнув у вікно і дивишся. Чорно-біла гама не руйнує ілюзії натуральності, бо більшість зафіксованих краєвидів і «вживу» були б такими, адже на них — зима. Деревця чорні, скелі сірі, кучугури білі. Більшість пейзажів можна було б згуртувати в серію «Сніги». Застиглі хвиляки пороші на темному льоду, проталини на полеглій траві, вигадливо вишпильовані скульптором-вітром замети... Ці краєвиди навівають задуму і легесенький сум, що переходить згодом не в печаль, а просто в спокій.

І, нарешті, фото, в яких і сум, і печаль, і гнів не розвіюються, а колють серце і лягають на нього тягарем. Особливо примітні дві роботи, об'єднані темою руйнації. Ноги кравецького манекена на занедбаних задвірках і покинутий у ярочку проржавілий «Запорожець». Це загибель життя, хай і неживого, це покинутість, за якою — байдужість. Чиясь, наша з вами, тотальна, яка за вікнами цього виставочного залу...

Н. ДАНИЛЕНКО.

У КОЛІ МУЗ

ТРИ ВЕЧОРИ ВІЧНОГО

Вони знову були в нас, гості з Мінська: музикознавець і скрипаль Михайло Казінік, піаніст Ігор Наймарк — добрі знайомі кіровоградців, а також віолончеліст Олег Оловников.

Лекції по популяризації класичної музики — так уперше кілька років тому були представлені їхні концерти. На публіку, музично виховану Пугачовою та Леонтьєвим, уже одна назва наганяла нестерпну нудьгу. Але хто все-таки послухав цих артистів, захотів піти ще і ще раз. Навіть ті, хто доки з класики знав лише «Танець маленьких лебедів». Минулого року гості привозили «П'ять вечорів», цього разу — три. «Музика і божественне, музика й еротичне, музика й диявольське». Три вечори були розраховані на одну і ту ж аудиторію. Афіші на місто не давали, оскільки Кіровоградське музичне товариство, організатор гастролей, хотіло зробити послугу студентам педінституту. Щоб ці концерти прослухало якомога більше тих, кому завтра сіяти розумне, добре і вічне.

Із задуму майже нічого не вийшло: студентів прийшло мало, навіть із музпедфакультету. Кажуть, реклами і в інституті не було. На кожному вечорі появлялися нові люди, артисти мушили повторюватися, вечори не сплелися в цілісний візерунок, але все одно були настільки примітними, що заслуговують докладного опису. Наші кореспонденти готують його.

Н. ЧЕРСЬКА.

- Едіта П'ЕХА
- Олександр СЕРОВ
- Валерій ЛЕОНТЬЄВ

НА ЧИСЛЕННІ ПРОХАННЯ ЧИТАЧІВ ДРУКУЄМО ФОТО ВІДОМИХ ВИКОНАВЦІВ СУЧАСНИХ ПІСЕНЬ.

Фото Д. ТКАЧЕНКА.

НОЧЬ

ВИ ЗАМОВЛЯЛИ ПІСНЮ

День сменяет ночь. Так длится много лет. На вопрос простой ты мне найди ответ. Спорят день и ночь, но мы сумеем им помочь. Кто из них сильнее — мне нужно это знать. Как мне дальше быть: упасть или летать? Миллионы лет сегодня ждут от нас ответ.

ПРИПЕВ:

Наступает ночь, зовёт и манит, чувства новые тая. Только лишь поверь, что ночь сильнее дня.

Наступает ночь и обещает все исполнить для меня. Знаю я теперь, что ночь сильнее дня. День приносит нам заботы и дела. Днём нас разлучит холодная стена. День бросает нас на сотни равнодушных глаз. Ночь нам крылья даёт, чтоб мы могли летать. Ночь позволит мне с тобою ближе стать. Ночь укажет нам пути, что уведут к мечтам.

ПРИПЕВ.

Петро I, Карл Маркс, Адам Міцкевич... любили шашки

Людина за своє існування знала чимало цікавих ігор. Суворе випробування часом найкраще витримали дві з них: шахи та шашки. Один французький письменник дуже злучно сказав: «Якщо шахи — король ігор, то шашки — його прем'єр-міністр». Можна з певністю стверджувати, що шашки в нашій країні — одна з найпоширеніших спортивних ігор. Серед спортсменів-розрядників з шашок можна зустріти лікаря і воїна, професора й учня, журналіста й робітника, колгоспника і вчителя. В якому ще виді спорту, крім шахів і шашок, можна побачити, як змагаються на рівних школяр і доктор наук?

Кожен народ створював свої правила гри. Цим пояснюється велика кількість існуючих шашкових систем. Крім російських, відомі шашки англійські, німецькі, французькі, турецькі, канадські, італійські, іспанські та інші. Разом із національними шашковими системами на всіх континентах розповсюджені міжнародні — стокліткові шашки.

Щороку в нашій країні проводяться тисячі турнірів, конкурсів розв'язання шашкових комбінацій, етюдів, кінцівок і т. д.

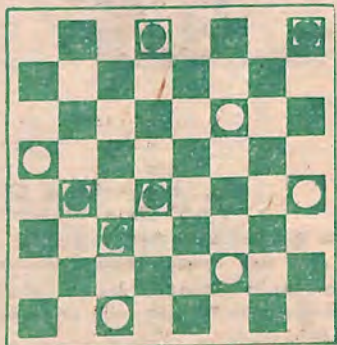
В чому ж причина такого поширення і популярності шашок? По-перше, правила гри прості й зрозумілі. По-друге, зміст самої гри багатогранний і захоплюючий. Прості, на перший погляд. Шашки таять у собі невичерпні багатства позиційних, комбінаційних, етюдних ідей і прийомів боротьби. Ця мудра гра поєднує в собі елементи мистецтва, науки й спорту. Вона створює дивовижний простір для фантазії з твердою логікою розрахунку. «Розумом здобувати перемогу», — так стародавні мудреці визначили суть шашкової гри. Гра в шашки дає змогу гравцю повною мірою виявити якості, так необхідні людині: витримку, наполегливість, винахідливість, фантазію, волю до перемоги. Недарма цією древньою і мудрою грою захоплювалися такі видатні люди, як Петро I, О. Суворов, Ж. Руссо,

К. Маркс, А. Міцкевич, Л. Толстой та інші.

Дякуємо усім читачам, які взяли участь в першому турі шашкового конкурсу. Пропонуємо вашій увазі завдання другого туру шашкового конкурсу розв'язання комбінацій, присвяченого 50-річчю газети «Молодий комунар».

ТУР II

КОМБІНАЦІЯ № 4 [2 очка]

Білі: а5, с1, f2, f6, h4 (5).
Чорні: b4, c3, d4, d8, h8 (5).

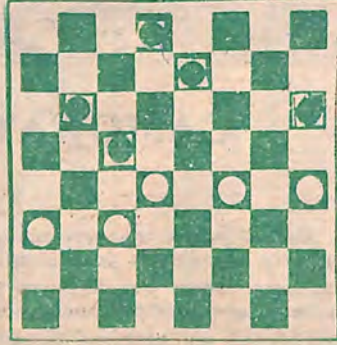
ШАШКОВА ШКОЛА УВАГА, КОНКУРС!

КОМБІНАЦІЯ № 5 [4 очка].

Білі: а3, b4, c3, d2, d4, e5, f4 (7).
Чорні: а5, b8, c7, d6, e7, g7, h6 (7).

КОМБІНАЦІЯ № 6 [6 очок]

Білі: а3, с3, d4, f4, h4 (5).
Чорні: b6, c5, d8, e7, h6 (5).

В усіх трьох завданнях білі починають, проводять яскраві комбінації і вигрвають.

Хто не встиг надіслати відповіді на перший тур конкурсу, надсилайте їх разом із відповідями на завдання другого туру. При підбитті підсумків за рівності очок перевага буде віддана тому, хто раніше надіслав листа.

З нового 1990 року на сторінках нашої газети відкривається відділ «Шашкова школа». Надсилайте ваші пропозиції відносно розділів «Шашкової школи».

Просимо вибачення за помилку, допущену у першому турі на діаграмі комбінації № 1: замість чорної шашки на полі «b2» повинна бути біла; на полі «g1» відсутня біла шашка, а на «f4» — чорна. Але анотація до комбінації вірна.

А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ,
суддя республіканської категорії, кандидат у майстри спорту СРСР.

ПЛАНЕТА

Ягуари... на дорогах

Ось такий, м'яко кажучи, незвичний автомобіль, вміло розфарбований під грізного ягуара, що ніби вирвався з дикої природи, «стрибнув» недавно на добротній асфальтовій дорозі американського штату Флоріда, змушуючи відсахуватися всіх обителів-автомобілів... Ще б пак, спробуй не поступити полозою такому «звірю», ім'я володаря якого, на жаль, залишилось для нас невідомим.

Фотохроніка ТАРС.

ДЛЯ ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ ГОВОРІТЬ УГОЛОС!

Навчальна програма в японських школах відрізняється засиллям тестів на закріплення пройденого, що змушує учнів подовгу готувати домашні завдання, сидіти за підручниками. Багато хто з них жаліється на надмірну завантаженість, засилля «не зовсім потрібного», на їхню думку, матеріалу, на постійне недосипання, перевтому.

Психологи і радіоелектроніки розробили і впровадили у виробництво прилад, який допоможе школярам у підготовці домашніх завдань, засвоєнню матеріалу для вступних іспитів. Називається

він «кі уокман», що умовно перекладається як «машина пам'яті», і здатен, на заповнення виготовлювачів, значно поліпшити ефективність запам'ятовування інформації, натренувати пам'ять, за короткий час підвищити успішність.

Ця система, котра являє собою комплект стереонавушників з мікрофоном і перетворювачем, працює як від мережі, так і від двох «пальчикових» батарейок. Надягши навушники і закріпивши мікрофон на зручному для вас рівні, ви можете, скажімо, читати вголос підручник, промовляючи текст навіть пошепки, і чути свій голос підсиленням у кілька разів. Це не заважає оточенню, з одно-

го боку, а з іншого — цілком ізолює вас від сторонніх шумів, дає можливість сконцентруватися, підвищує працездатність.

Цікаво і те, що, повправлявшись із цим пристроєм близько півгодини, ви не відчуваєте особливої втоми. Пам'ять фіксує буйно дослідно все те, що було прочитано і наговорено в мікрофон. Так, 17-річна школярка Тієко Судзукі з префектури Аомори говорить: «Я почала користуватися апаратом «кі уокман» після здачі перших заліків у школі вищого ступеня. Складні речення англійською мовою, які мені давалися з трудом, стали зрозумілишими і легшими для запам'ятовування. Я здобула впевненість у собі». А 38-річний Накаїма, службовець фірми по виробництву точних приладів, до-

дає: «Я сам відчуваю, що запам'ятовую удвічі більше інформації, ніж до користування «кі уокманом».

За рахунок чого досягають цього ефекту?

Як пояснюють винахідники, справа в тому, що інформація, яка надходить переважно у вигляді звукових коливань через органи слуху до мозку, перетворюється в ланцюжок сигналів у лівій півкулі. Потім ця інформація з лівої півкулі у вигляді символів передоється до правої, де й фіксується. За допомогою ж «машини пам'яті», як стверджують японські спеціалісти, звукова інформація, підсилена

у кілька разів, надходить безпосередньо до правої півкулі, за рахунок чого й досягається ефект запам'ятовування.

Безумовно, новинка справить позитивний вплив на результати навчання і роботи і, мабуть, найголовніше, допоможе позбутися надмірних навантажень на мозок, захистити певним чином учнів від стресів.

Вартість «машини пам'яті» 19 800 ієн (близько 140 американських доларів), що приблизно дорівнює вартості середнього класу стереомагнітофона. Це цілком доступно для школярів, котрі, як правило, підтримують у вільний від навчання час.

Ярослав КУРАШОВ.

КУДИ ЇДУТЬ ГРОШІ?

Усе частіше сьогодні англичани бідкаються: «Навіть не знаю, куди йдуть гроші». Справа в тім, що попри низький рівень інфляції — всього п'ять процентів, — дійсні витрати на житло, транспорт, електрику, газ, продукти харчування і телефон складають проблему навіть для людей середньої руки. Річ ще й у тому, що надто високі процентні ставки на позички, які дістаються на придбання будинку або квартири, машини, меблів та будь-яких інших необхідних товарів.

За кермом економічної політики Великобританії стоїть нині міністр фінансів Н. Лоусон. Багато вважають, що він керує англійською економікою мов великим банком, забуваючи, що в нашій країні існують давні традиції промислового розвитку. Напочатку серпня міністр фінансів виступив із сенсаційною заявою: відтепер процентні ставки будуть підняті до 15. А це значить, що з кожних 100 фунтів стерлінгів, кредиту вам доведеться виплатити 15 фунтів стерлінгів як процентну ставку. Уряд регулює рівень ставок, однак банки і крупні торговельні і будівельні компанії збирають свої процентні ставки з тих сум, які ви берете у них як кредит.

У Великобританії пані Тетчер маса проблем стоїть перед робітничим класом, але з'явилися вони й у середніх прошарків, особливо в молоді, вихідці з середнього класу. Саме вони купляють будинки, квартири, машини й меблі. Подивіться на молодого лікаря, юриста, бізнесмена, вчителя чи державного службовця — будь-якого молодого спеціаліста, котрий недавно утворив сім'ю і хоче придбати дім чи

квартиру. Перед ним одразу постає проблема надто високої вартості всякої нерухомості. Тому в Лондоні, наприклад, традиційно робітничі квартали починають заселятися людьми середньої руки. Старі будинки, які двадцять років тому коштували близько 5 тисяч фунтів стерлінгів, сьогодні оцінюються в 200 тисяч.

Молоде подружжя середньої руки, яке бажає купити дім у такому районі — а він вважається середнім за умовами проживання, — мусить незабаром взяти позичку в 100 тисяч фунтів стерлінгів для купівлі квартири або частини будинку. Вони звернуться в банк чи будівельну компанію, а це значить, що дім стане власністю банку або компанії. А потім протягом 25 років сім'я виплачуватиме борг і ще більші проценти. Коли вся заборгованість буде виплачена, будинок перейде у власність сім'ї.

Однак 15 відсотків — надто висока ставка, щоб люди середньої руки не відчували труднощів у її виплаті. Більш того, по позичці, одержаній у банку або будівельній компанії, проценти повністю знімаються ще до того, як буде виплачено борг. Лише через сім або десять років починає відчуватися зменшення загальної суми заборгованості.

Такий вид кредитів використовують і в торгівлі автомобілями, хоча розстрочка й оформляється на короткий строк. Однак процентні ставки такі ж високі. Зрештою загальні виплати значно перевищують вартість автомобіля. Додаткові виплати йдуть до фонду компанії або банку, які виділили позичку.

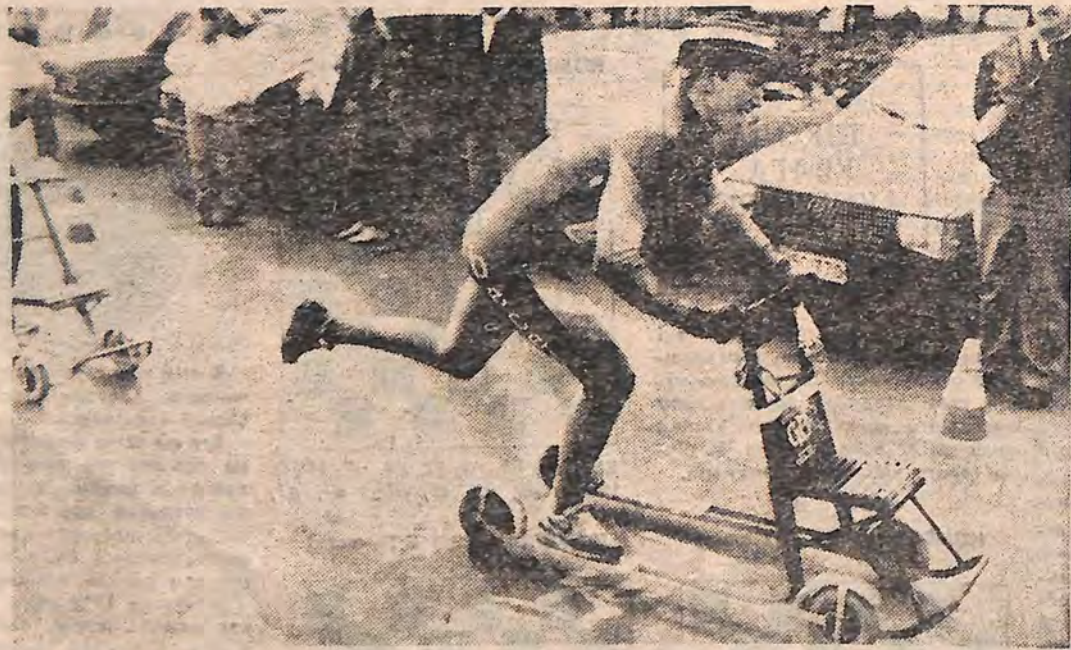
Аналогічна система позичок і кредитів поширюється на торгівлю меблями і одягом.

Банки випускають пластикові кредитні карточки, які дозволяють робити розрахунки за різноманітні покупки. Минулого року позичка за цими карточками склала 6 мільярдів фунтів стерлінгів, заборгованість по купівлі будинків — 192 мільярди фунтів стерлінгів, приватні кредити на придбання одягу тощо — 38 мільярдів.

Складалася ситуація, коли мало хто в країні не має заборгованості або не користується кредитом у тій чи іншій формі. Для молодих людей борг — найгрізніше прокляття в житті, позаяк він ніколи не зникає, але ще росте. Банки звозочують людей робити позички, бо їхні прибутки з процентів такі високі. Деякі покупки можна оплатити лише за допомогою таких карточок. Навіть підлітки, котрі тільки-но вступають у доросле життя, виплачують свої витрати за допомогою кредитних карточок і таким чином починають життя боргами, які вони не зможуть сплатити.

Біда в тому, що навіть торі передбачають економічний спад у Великобританії, що означає ще більше зростання безробіття середніх прошарків. Звіляючи, багато хто не зможе виплатити ту величезну заборгованість, яка в них нагромадилася. Деякі втрачатимуть усе.

Джеймс ОЛДРІДЖ,
англійський письменник.

САМОКАТ

ДЛЯ БАБУСИ

Цей різновид самоката придумали фінські інженери для того, щоб полегшити прогулянки особам літнім. Для них призначений стільчик спереду самокату. Ззаду розміщується хто-небудь з молодих членів сім'ї, котрий штовхає цей нехитрий прогулянковий пристрій по асфальту або снігу (нолеса тут зйомні, що дозволяє швидко перетворювати самокат у санки).

Фото Лехтінува — ТАРС.

СНІД, КАРАТЕ І МУЛЬТФІЛЬМИ

Що спільного між ними? — мабуть, спитає із здивування читач. На перший погляд, дійсно, ніби нічого.

Але інакше вважають творці мультфільмів з Національної кіноасоціації Канади. Вони відзначили, що і СНІД, і карате, і мультфільми останнім часом дуже поширилися у світі (хотілось би сказати, популярні, але щодо СНІДу, цей прикметник не дуже личить). Тому вони й вирішили створити мультфільм про карате, де б говорилося про небезпеку СНІДу, з пропагандою способів попередження «чуми двадцятого століття».

Ідея пішла від Пітера Делгліша, який працював якийсь час регіональним директором Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) у Хартумі. Спостерігаючи за «дітьми вулиці», він прийшов до висновку, що найчастіше, на думку медиків, їх одночасно з синцями і порізами турбують хвороби, що передаються статевим шляхом. Причини різні — від елементарного невігластва до дитячої проституції. Немає потреби казати, які популярні серед дітей і підлітків мультфільми, особливо якщо вони динамічні і гостросюжетні.

Зі своїм задумом Делгліш прийшов до Канадської національної кіноасоціації і з режисером Дерекком Лемом, двічі лауреатом Американської академії кіномистецтва, зробив стрічку «Діти карате».

Фільм при всій його насиченості бійками і погонями, тим не менш, доводить до свідомості підлітків просту думку: не май статевих контактів з незнайомими тобі людьми, а при контактах зі знайомими користуйся презервативом. Зав'язка сюжету побудована на смерті від СНІДу Маріо, місцевого шибайголови. Його друг, майстер карате бере на себе турботу про те, щоб інших «хлопців з вулиці» обійшла ця доля.

Образ самого «вуличного вчителя» змальований з актора і майстра східних видів одностороннього Брюса Лі. Як показали соціологічні дослідження серед молоді, він і сьогодні залишається одним з найбільш популярних кіногероїв.

Як повідомляє агентство Рейтер, творців фільму не дуже турбує, чи буде їм присуджено за цей фільм «Оскар». Для них важливіше навчити молодих людей тому, як позбутися смертельного небезпек.

Сергій ДУХАНОВ,
спецкор АПН.

10

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

25 листопада 1989 р.

3 27 листопада
по 3 грудня

понеділок

27 Листопада

▲ ЦТ (I програма)

15.30 — Рідна мова — янущина, М. Андронов. 16.25 — Прем'єра документального фільму «Листи червоному командіру». 16.50 — Мультифільм. 17.00 — Філософські бесіди. 17.45 — Дитяча година. 3 уроком французької мови. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Ми і економіка. 19.45 — Народний артист СРСР О. Диний. 21.00 — «Час». 21.40 — За оперативними зведеннями. МВС СРСР повідомляє. 21.50 — «Батько у відрядженні». Художній телефільм. 1 серія. (Югославія). Прем'єра. 22.40 — Сьогодні у світі. 22.55 — Програма ВВТО «Відеофільм». «Третій екран». 23.25 — «Переступити межу». Телефільм. 1 серія. 0.55 — Новини. 1.00 — «Квиток у перший ряд». Лідери радянської естради. Концерт.

▲ УТ

16.30 — Новини. 16.45 — «Сім нот». Музична програма для дітей. 17.45 — «Екран молодих». Юнацька мода. (Харків). 16.45 — Населення про цільову оборону. (Кіровоград). 18.00 — День за днем. (Кіровоград). 18.20 — Мультифільм «Кіт Котофей». (Кіровоград). 19.00

ДО ВІДОМА МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА КЛУБІВ ОБЛАСТІ

Якщо вас цікавлять зв'язки із зарубіжними молодіжними організаціями, звертайтеся в Комітет молодіжних організацій Кіровоградської області, де вам нададуть допомогу в налагодженні різноманітних контактів із зарубіжними ровесниками.

На адресу КМО області надійшов лист від польського спортивного клубу «Старт», який зацікавлений розвивати дружні стосунки з кіровоградськими клубами шахістів та велосипедистів.

Наша адреса: 316050, м. Кіровоград, вул. К. Маркса, 41, тел. 4-73-52.

О. СЕРЕДА,
відповідальний секретар
КМО області.

— Актуальна камера. 19.30 — 32 плановані зустрічі. Передача III. (Кіровоград). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Все про кіно. 22.50 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15, 11.15 — «Секрети природи». Альманах. 8.35, 9.35 — Література. 9 кл. О. Грибосдов. «Лихо з розуму». 9.05 — Італійська мова. 10.05 — Російська мова. 10.35, 11.35 — Історія. 6 кл. Культура стародавньої Індії. 11.05 — Новини. 12.05 — «Спадщина». Художній фільм з субтитрами. 13.30 — Документальні телефільми «Відроджена пісня», «Оренбурзький пуховий...». 14.00 — Концерт Великого симфонічного оркестру Держтелерадіо СРСР. 14.30 — Служу Радянському Союзу! 17.00 — Новини. 17.10 — Сеанс повторного телефільму. «Нікіло Поганіні». Художній телефільм. 1 серія. 18.20 — Настільний теніс. Міжнародний турнір на приз газети «Советская культура». 19.00 — Сходина до Парнасу. 19.20 — Держтелерадіо Казахської РСР. Здійснення бажань. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Треба пам'ятати. Теленарис про жертви сталінських репресій. 21.00 — «Час». 21.40 — За оперативними зведеннями. МВС СРСР повідомляє. 21.50 — Екран документального фільму. Прем'єра документальних фільмів. «Володимир Шевченко, від Кулунди до Чорнобіля». «Хрест мій». 22.35 — Ранкова пошта (повтор). 23.05 — Новини.

вівторок

28 Листопада

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Мультифільми. 9.05 — Опера Дж. Верді «Трубадур». Вистава театру «Арена ді Верона» (Італія). 11.45 — Дитяча година. 3 уроком французької мови. 12.45 — Це було... було... 15.30 — Фільм — дітям. «Вогні на ріці». 16.45 — «Дерева серед піснів». Документальний телефільм. 17.20 — Виступає Белградський ансамбль народної пісні і танцю «Іво Лола Рибар». (Югославія). 17.50 — «Кінь». Мультифільм. 18.00 — Про що співають діти Землі. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Прем'єра телефільму «Сім'я уйгура». 19.30 — Перебудова: проблеми і рішення. Економіка і право. 21.00 — «Час». 21.40 — Актуальне інтерв'ю. 21.50 — «Батько у відрядженні». Художній телефільм. 2 серія. Прем'єра. 22.50 — Сьогодні у світі. 23.05 — Літературно-художній відеоканал. 0.15 — «Переступити межу». Телефільм. 2 серія. 1.55 — Новини. 2.00 — Спортивна програма. 2.30 — «Балада про кохання». Кіноконцерт.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.10 — Художній фільм «Коханці моєї мамі». 10.35 — Шкільний екран. Фізика. 8 кл. 10.55 — Виступає Уральський державний Російський народний хор. 11.40 — Шкільний екран. Українська література. 11 кл. 12.10 — Доброго вам здоров'я. 12.40 — Новини. 16.30 — Новини. 16.45 — Для дітей. «Веселка». 17.15 — Фільм-концерт «У неділю рано музиценька грала». 17.30 — «Господарем на землі». У хліборобів Кіровоградщини. (Кіровоград на Республіканське телебачення). 18.00 — «У неділю вранці». Повтор від 12 листопада. (Кіровоград). 18.15 — Обговорення

проекту Закону СРСР «Про власність в СРСР». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — До XXVIII з'їзду КПРС. Бесіда першого секретаря обкому Компартії України М. Г. Саміліна. (Кіровоград). 21.00 — «Час». 21.40 — Репортаж. Науково-технічний центр АН УРСР. 22.45 — Все про кіно. 22.55 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15, 11.15 — «Секрети природи». Альманах. 8.35, 9.35 — Географія. 8 кл. Водні ресурси СРСР. 9.05 — Французька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Французька мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Географія. 7 кл. Дослідження Австралії. 11.05 — Новини. 12.05 — «Десять гримить війна». Художній телефільм. 1 серія. 13.15 — «Кооператор». Кіножурнал. 13.35 — Ритмічна гімнастика. 14.05 — Співає Н. Синельникова. 17.00 — Новини. 17.10 — Сеанс повторного телефільму. «Нікіло Поганіні». 2 серія. 13.15 — «Забута душа». Документальний телефільм. 18.05 — Хоккей. Чемпіонат СРСР. «Динамо» (Москва). «Динамо» (Рига). 1 і 2 періоди. 19.55 — Вечірня казка. 20.10 — Хоккей. Чемпіонат СРСР. «Динамо» (Москва). «Динамо» (Рига). 3-й період. 20.50 — Співає хор Кемеровського університету. 21.00 — «Час». 21.40 — «Луннов сьогодні і завтра». Автор С. Соловейчик. У перерві — 22.50 — Новини.

середа

29 Листопада

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Про що співають діти Землі. 9.20 — Пори року. Листопад. 10.20 — Народний артист СРСР О. Диний. 11.35 — «Навіоло світу». Альманах. 15.30 — Музична скарбниця. Сонати Л. Бетховена виконує Г. Соколов (фортепіано). 16.10 — «Вічне коло». «Прийміть телеграму». Документальні телефільми. 16.40 — Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 17.45 — Програма телебачення Югославії. День народження СФРЮ. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Прогрес. Інформація. Репортаж. 19.30 — Сходина. 21.00 — «Час». 21.50 — «Батько у відрядженні». Художній телефільм. 3 серія. Прем'єра. 22.50 — Сьогодні у світі. 23.05 — Прем'єра музичного телефільму «Асаф Мессерер». 0.05 — «Шерлок Холмс і доктор Ватсон». Телефільм. 1 серія. «Знакомство». 1.12 — Новини. 1.17 — «Зоряний диск». Естрадна програма.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Українські мелодії. 9.30 — «Казка про чотирьох сміливців». Вистава. 10.40 — «Темп». Телеперекази з проблем НТП. 11.40 — Шкільний екран. 10 кл. Українська література. 12.10 — Новини. 12.25 — Село і люди. 12.55 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Веселі старті». 17.05 — Прем'єра телефільму «Розкази про мене». 17.30 — День за днем. (Кіровоград). 17.45 — Телефільм «Щедроті осені». (Кіровоград). 18.00 — На пленумі ЦК Компартії України. В перерві — 20.45 — На добраніч, діти!

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.35, 11.35 — «Секрети природи». Альманах. 8.35,

9.35 — Природознавство. 3 кл. Лекції. 9.05 — Німецька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Німецька мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Фізика. 7 кл. Сила, що рухає світами. 11.05 — Новини. 12.05 — «Десять гримить війна». Художній телефільм. 2 серія. 13.30 — Прем'єра документального фільму «Мелодія для переможця». 13.40 — Концерт симфонічного оркестру Московської філармонії. Диригент Л. Сміт (США) і Д. Китаєнко. (СРСР). 17.00 — Новини. 17.10 — Сеанс повторного телефільму. «Нікіло Поганіні». 3 серія. 18.00 — АПК: досвід, проблеми, рішення. Передача 1. «Конверсія бере старт». 18.45 — Держтелерадіо України. 18.45 — «Напіраєся — здрастуйся!» У передачі бере участь фольклорний ансамбль греків Приазов'я «Сартанські самоцвіти». 19.20 — Спорт і особистість. Тетяна Тарасова. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Держтелерадіо Чечено-Інгушської АРСР. 21.00 — «Час». 21.50 — Естрадна програма «Італія-2000». Співають Діані Моранді і Лучіо Делла. 23.00 — Наш сад. 23.50 — Новини.

четвер

30 Листопада

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «В обряді танцю». Фільм-концерт. 9.20 — Сходина. 10.50 — Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 11.50 — «Асаф Мессерер». Музичний телефільм. 15.30 — Релігія і суспільство. 16.00 — Республіка трьох столиць. Кінонарис про Народну Республіку Бенін. 16.20 — «Агро». Тележурнал. 16.50 — Танці епохи Відродження. 17.35 — Мультифільм «Космічна казка». 17.45 — «Чужого горя не буває». В. Познер представляє передачу «Філ Донахью і діти». 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Влада — Радам. 19.35 — Кіномістечко союзних республік. Провінційне кіно. 21.00 — «Час». 21.50 — Міжнародний телефестиваль «Сходина до Парнасу». 23.10 — Сьогодні у світі. 23.25 — Продовження Міжнародного телефестивалю «Сходина до Парнасу». 0.50 — «Шерлок Холмс і доктор Ватсон». 2 серія. «Кривавий напис». 1.56 — Новини. 2.01 — Тисячоліття російської художньої культури. 3.06 — Ми розлучаємось, щоб зустрітись знов... Пісні і романи Я. Френкеля на вірші К. Ваншенкіна.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Перлини душі народної. 10.20 — Науково-популярний фільм «Зліва, де серце». 10.35 — Шкільний екран. 9 клас. Українська література. 11.05 — Новини. 16.30 — Новини. 16.45 — Агропром: проблеми, пошуки. (Кіровоград). 18.00 — На сесії Верховної Ради УРСР. В перерві — 20.45 — На добраніч, діти!

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15, 11.15 — «Секрети природи». Альманах. 8.35, 9.45 — Природознавство. 4 кл. Комори землі. 8.55 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 9.25 — «Поет і революція». Науково-популярний фільм. 10.05 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Фізика. 8 кл. Працює електричний струм. 11.05 — Новини. 12.05 — «Десять гримить війна». Художній телефільм. 3 серія. 13.15 — «Поезія без слів». Документальний телефільм. 13.45 — Джерела. 17.00 —

Новини. 17.10 — Сеанс повторного телефільму. «Нікіло Поганіні». 4 серія. 18.20 — АПК: досвід, проблеми, рішення. Передача 2. «Який шлях веде до достатку?». 18.50 — Мультифільм «Карпуша». 19.00 — Арена. Спортивна програма. Частина 1. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Арена. Спортивна програма. Частина 2. 21.00 — «Час». 21.50 — Екранізація творів А. Чехова. «Анна на ший». Художній фільм. 23.15 — Новини.

п'ятниця

1 ГРУДНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Прем'єра документального фільму «У світ горняк». 9.00 — Всі люблять цирк. 9.45 — Кіномістечко союзних республік. Провінційне кіно. 11.10 — Чужого горя не буває. В. Познер представляє передачу «Філ Донахью і діти». 12.10 — Документальні фільми «Закон збереження», «Турбота наша така». 12.50 — VIII Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка». (Югославія). 15.30 — «Пластичний ряд». Фільм-концерт. 15.50 — Фільм — дітям. «Любаша». 17.05 — Прем'єра фільму-концерту «Ансамбль народної музики «Свята». 17.45 — Мультифільми. 18.00 — Наука: теорія, експеримент, прантика. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Виступає ансамбль «Пламя». 19.10 — «Хто знає?». Художній фільм. (Італія). Вперше. 21.00 — «Час». 21.50 — Це було... було... 22.10 — Погляд. 0.00 — Відпустка за власний рахунок. 1 і 2 серії. 2.06 — Новини. 2.11 — Знімасмо фінальний номер. Програма за участю Л. Сенчиної.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Музичний фільм «За байраком байрак». 10.00 — Літературна карта України. 10.45 — Фортепіанна музика. 11.15 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Документальний фільм «Монолог у грудні». 17.00 — «Садова, 88». (Кіровоград). 18.00 — На сесії Верховної Ради УРСР. В перерві — 20.45 — На добраніч, діти!

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15, 11.15 — «Секрети природи». Альманах. 8.35, 9.35 — Історія. 5 кл. В. І. Ленін — засновник Комуністичної партії. 9.05 — Англійська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Англійська мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Географія. 6 кл. Гори і рівнини. 11.05 — Новини. 12.05 — «Анна на ший». Художній фільм. 13.30 — Прем'єра документального фільму «Про життя». 13.50 — Ритмічна гімнастика. 17.00 — Новини. 17.05 — Сеанс повторного телефільму. «Гран-па». Художній телефільм. 18.50 — Телестудії міст РРФСР. «Маршал Жуков. Роки опали». 1 і 2 частини. (Свердловськ). 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Ритмічна гімнастика. 20.45 — Співає і танцює молодість. 21.00 — «Час». 21.50 — Фільми студії союзних республік. «Нарвський водоспад». Художній телефільм. 1 і 2 серії. 23.55 — Новини.

субота

2 ГРУДНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Наш сад. 9.05 — Людина. Земля. Всесвіт. 10.05 — Виступає студент-

скай ансамбль з міста Юта (США). 10.35 — Наша спадщина. Земля псковська. 11.10 — Прем'єра документального телефільму «Звичайне життя доктора Бізова». 12.15 — Переможці. 13.15 — «В країнах соціалізму». 13.45 — У світі тварин. 14.45 — Кіноафіша. 15.45 — Телеміст Москва — Вашингтон. «Підприємство». 16.45 — Сімейний екран. «Республіка Шнід». 18.35 — Планета. 19.35 — Фільми режисера А. Тарковського. «Андрій Рубльов». Художній фільм. 1 серія. 21.00 — «Час». 21.50 — «Андрій Рубльов». Художній фільм. 2 серія. 23.30 — Фестиваль «Музика-89». 0.35 — «Потрібні люди». Телефільм. 1.59 — Новини. 2.04 — Показові виступи учасників XIII Міжнародного конкурсу виконавців балетних танців соціалістичних країн.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — На хвилі дружби. Виступає ансамбль «Русские узоры». (Кіровоград на Республіканське телебачення). 10.35 — Альманах кіноподорожей. 10.55 — Зарубіжні виконавці на республіканському фестивалі Української сучасної пісні та популярної музики. «Червона Рута». 11.55 — Новини. 12.05 — Циркова програма. 12.35 — Доброго вам здоров'я. 13.05 — «Вішневий світ». 13.45 — «У пам'яті і совісті в боргу». 14.45 — Скарби музеїв України. 15.00 — Для дітей художній фільм «Червоні вітрила». 16.25 — Краєзнавство: перехрестя думок. 17.00 — Суботні зустрічі. Бібліотека і читач (з включенням Кіровограда). 18.30 — «З людьми і для людей. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Сонячний кларнет. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.50 — Карел Чапек. «Біла хвороба». Вистава Закарпатського обласного музично-драматичного театру. В перерві — 23.00 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.20 — Сільська година. 9.20 — Телестудії міст РРФСР. Людина з велосипедом. (Чита). 9.45 — Прогрес. Інформація. Репортаж. 10.15 — «Іспанська година». Прем'єра фільму-концерту. 11.05 — Новини. 11.15 — «Нару-сель». Художній телефільм з субтитрами. 12.25 — «Держави вічна любов. Московський Кремль». Документальний телефільм. Фільм 5. «Історія і колекція Оружжя палати». 12.55 — За безпеку руху. 13.00 — Чемпіонат США з баскетболу серед професіоналів НБА. 14.00 — Прем'єра документальних телефільмів із циклу «Земля тривоги нашої». «А далі що?». «Ковток повітря». 14.30 — «Останній рейс «Альбатроса». Художній телефільм. 1 і 2 серії. 16.45 — Спорт для всіх. 17.00 — МВС повідомляє. 17.10 — «Росія — деньнинший, пошуки майбутнього». Літературно-художній вечір. 18.40 — Телевізійний музичний абонемент. Концерт російської хорової напели ім. О. Юрлова. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — «Під знаком Пі». Частина 1. 21.00 — «Час». 21.50 — «Під знаком Пі». Частина 2. 23.25 — Новини. 23.35 — Під знаком Пі». Частина 3.

КАРНИЙ РОЗШУК ПРОСИТЬ ДОПОМОГИ

У вересні 1989 року в селі Типівка Добровеличківського району вчинено зухвалі злочини. З вогнепальної зброї двома пострілами вбитий громадянин Петренко, житель села Тишківка. До цього часу злочин не розкритий. Людина, яка допоможе слідству встановити вбивцю, одержить винагороду у сумі 1000 карбованців.

неділя

3 ГРУДНЯ

▲ ЦТ (I програма)

8.20 — Ритмічна гімнастика. 8.50 — Тираж «Спортлото». 9.00 — 3 ранку раненько. Розважально-пізнавальна передача для дітей. 10.00 — Служу Радянському Союзу! 11.00 — Ранкова пошта. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Фільми і Всесоюзного фестивалю анімаційного кіно «Крок». 13.10 — Прем'єра документальних фільмів «Енергетична програма у дії». 13.50 — Музичний кіоск. 14.20 — Здоров'я. 15.05 — VIII Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка». Музична програма телебачення Об'єднаних Арабських Еміратів. 15.30 — Дитяча інформаційно-публіцистична програма. 17.00 — Сільська година. 16.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Народні мелодії. 19.20 — На прохання глядачів. «Цигани». Художній телефільм. 1 серія. 21.00 — 7 днів. 22.00 — Сеанс здоров'я лінійно-психотерапевта А. М. Кашіровського. Передача 5. 23.15 — Фестиваль «Молоді композитори СРСР — США». 0.20 — «Нічний візит». Телефільм. 1 і 2 серії. 2.29 — Вірші найулюбленіші рядки. Фільм-концерт. 3.04 — Естрадна програма.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — «У неділю вранці». Інформаційна програма. 10.50 — «Казки перського базару». Вистава. 11.45 — Новини. 12.00 — Для вас, ветерани. Концерт. 13.30 — Для дітей канал «Д». 15.00 — Село і люди. 15.30 — «Ви нам писали». 15.55 — Резерв. 16.00 — Слава солдату. 17.00 — «Чиста криниця». 17.40 — Телепортарена. 18.30 — Нові обрії головірофлоту України. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Нові імена. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — 7 днів. 22.00 — На замовлення телеглядачів художній фільм «Осінній марафон». 23.30 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядку, ставай! 8.20 — «Нарвський водоспад». Художній телефільм. 1 і 2 серії. 10.25 — Виступає ансамбль народної музики Білоруської РСР «Живіця». 10.55 — Прем'єра документального фільму «Обережно, діти!». 11.05 — Новини. 11.15 — А. Вівальді. Концерт для 3-х скрипок і оркестру фа мажор. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — «Держави вічна любов. Московський Кремль». Документальний телефільм. Фільм 6. «Мистецтво російського ювеліра». 13.00 — «Останній рейс «Альбатроса». Художній телефільм. 3 і 4 серії. 15.15 — Прем'єра документального фільму «Я вибираю кохання...». 15.40 — Програма телебачення ФРН. 17.00 — Науково-технічна думка. Інформаційний випуск. 17.15 — Кінопубліцистика союзних республік. «Шанс Бегіма Домбасова». 17.45 — Мир і війна. Теленарис. 18.20 — Водне поло. Кубок СРСР. Фінал. 19.00 — Пресклуб. Частина 1. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Пресклуб. Частина 2. 21.00 — 7 днів. 22.00 — Пресклуб. Частина 3. 0.15 — Це хвилює світ.

АХІЛЛЕСОВА П'ЯТА

НЕПОТРІБ

Впіймана Золота Рибка до Діда:
— Ну то що, Старий, замінити твоїй Бабі старе корито на нове?
— А на біса воно їй, якщо ні мила, ні прального порошку немає! — злісно вигукнув Дід і відпустив Рибку в море.

БАЄЧКИ

Коротко і ясно
Характеризуючи дієтичну котлету, Ескалон дійшов висновку:
— Ні риба, ні м'ясо...
Борис СЛЮСАР.
м. Світловодськ.

УЛЬЯНОВСЬКІ ПРИГОДИ

ПРИГОДА ПЕРША

Якщо вам, шановні читачі, випаде їхати до Ульяновки, або кудись іще автобусом, який ми всі зовемо «пазиком» (номер ми заздалегідь повідомляємо — 2203 КДН), та якщо ще вас везтиме водій І. І. Ільченко, не поспішайте! Цілоком авторитетно хвалюся — мав нагоду я покататися цим автобусом. Водій не скупився на «катання» — віз не лише з вітерцем, а й за маршрутом, далеким від того, який записаний у шляховому листі.

Що цікаво, Ігор Іванович Ільченко аж здивувався, коли йому зробили зауваження: ніяк не міг второпати, в чому його вина. Ну, повернув автобус з траси, ну, взяв, заїхав до крамниці, що в селі Ладжинна — у справах.

Та так доводив свою правоту І. І. Ільченко, що навіть (правда, прізвиська і ім'я свого не назвав зразу) погодився піти до диспетчера і попитати: хто правий.

Без слів.

мал. В. ШИЛОВА.

На диво, а воно, якщо можна так назвати той випадок, відбувалося 3 листопада, диспетчер теж заявила, що нічого страшного нема, хоча водій з особистою метою використав під час маршруту автобус. Головне, як вони твердили дуєтом, вчасно прибув в Ульяновку.

Можливо, якщо такі браві водії в цьому райцентрі, то варто повідкривати ряд нових маршрутів типу — «Ульяновка — Кіровоград» через Київ чи Вінницю? Цікаво, що на це скаже керівництво автостанції і АТП, де працює І. І. Ільченко?

ПРИГОДА ДРУГА

Натрусившись у автобусі, я в поспіху не погелений, вирішив виправити становище, а тим паче, що крізь відчинені двері перукарні на автостанції запрошуваль-

но всміхалася перукарка. Та й тут мені не поталанило — замість того, щоб вийти погеленим і надуханим одеколоном, я вийшов такий як і зайшов.

Щоправда, прочитав вицвілий від часу папірець, який іменувався випискою з листа санепідстанції № 366 і в якому йшлося, що, охороняючи ульяновців від жаху, що зветься СНІДом, і у зв'язку з профілактикою цього захворювання плюс відсутність умов дезінфекційної обробки інструменту в перукарні райпобуткомбінату категорично заборонено гоління і інші процедури, пов'язані з порушенням цілості шкіри.

Напевне, читач звинуватить мене, що я, такий-сякий і хочу, щоб ульяновці похворіли СНІДом. Ні! Я б хотів іншого — щоб райпобуткомбінат просто-напросто не вивішував оті виписки, а створив оті належні умови для гоління.

Ю. ДЖЕРЕЛЬНИЙ.

ЛИС

В гаю під дубом Лис приліг
І став у голос міркувати:
— Аби я міг
Удвічі більшу швидкість мети...
— То чемпіоном з бігу
став би ти? —

Пита його Ворона з висоти, —
— Та ні, у мене інша ціль:
Ловив би легко я Зайців
Та тільки гладив живота.
Життя настало бі Красота!
* * *

Таких багато, хто цей світ
Розцінює через живіт.

КЕРІВНИК

Весною Трутень, як повпред
Заготконтори «Лісгаймед»,
На зборах Бджіл одержав слово:
— Нам треба більше заготовити
Травневого смачного меду!!!
— А де? —
Бджола пита повпреда, —
— Ніщо ж довкола не цвіте?

Навіщо цвіт? — спитати смію, —
Я так давно вже розумію,
Що мед у вулику росте.
* * *

Тут не злукавив керівник.
Отак він думати привик.

У МОРІ

У морі — шум,
У морі — суєта.
Сьогодні день народження Кита.
Здавалося, не буде порятунку
Від привітань, поклонів,
подарунків.

Аж хтось гукнув:
— В цей день не тільки він
Мав щастя народитись,
а й Дельфін! —

— Хто? Хто? Дельфін! —
Вихоплюється гнів, —
І як же він...
І як же він посмія? —
Посипались питання звідусюди, —
* * *

Як ви набридли, лизоблюди.
Б. ЧАМЛАЙ.
м. Кіровоград.

«Молодой коммунар» —
орган Кировоградского
областного комитета
ЛКСМ Украины.

На украинском языке.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Гліни, 2.

БК 03036.

Газета виходить щосуботи.

Індекс 61103.

Зам. № 532.

Тираж 53 200.

КИРОВОГРАДСЬКА

ЧАСТИНА ПЕРША

Еней був парубок моторний.
І Котляревський.

Коли Еней собі на радість
Втікти із Трої умудрився,
То опинився в Кіровограді
І цим не дуже зажурився.

Йому плювати було на Трою.
«Свій бізнес тут я потрою, —
Сказав досвідчений ділок, —
Мені б не теплів-троянців,

А кілька ділових поганців.
Загуртувати в свій гурток». Еней заскочив до пивниці,
Що зветься «Сонечком» чомусь,

Де врізав хтось йому по лиці,
Та так, що аж задерся вус.
«Таке паскудне цілування! —
Зітхнув герой наш на прощання, —

Ну і порядки, біс візьми!»,
Тому, підсмикуючи джинси,
Він поскоріш подався звідси,
Сховавши сором у юрмі.

Отримавши такий екзаме́н,
Він дещо зразу уяснив.
В тролейбус впхавсь біля «Оксани»
І дуже чемно попросив:

«Продайте, людоньки, талончик.
Я розумію все — не хлопчик.
Плачу п'ятяк і сто подяк». Але Юнона-контролерша

На нього гаркнула: «Ти спершу
Сплати за штраф мені трояк!!!».
...Еней, досвідчено брутальний,
На Критім ринку побував,

Та враз подався на центральний,
Де і знайшов те, що шукав.
Він підібрав собі ватагу,
Що п'є «чорнило», а не брагу.

Поставив пляшку коньяку.
Стріпнув чуприною густою,
Змахнув ораторськи рукою,
Штовхнув промову отаку:

«Той набива на лобі гупі,
Хто при їзді весь час дріма.
Лиш дурень ловить у інгулі
Того, чого там вже нема.

Лиш ідіот, що швендя пішки,
Не має зараз ощаднижки.
Скажу одверто, кореша.
В злинялому оцюму світі

Я не хотів би, щоб шановні читачі подумали, ніби мені дуже муляє слава великого творця «Енеїди» І. П. Котляревського, який так неперевершено перелицював твір древньоримського поета Вергілія. Просто зараз настав час збирати каміння, об яке ми били не стільки коліна, скільки свої глибокодумні лоби. Нарешті опальній сатирі дано зелене світло.

Поема-пародія — це в якійсь мірі бліда тінь від безсмертного твору Котляревського, в якого я намагався запозичити не тільки віршовану форму, а головне — сарказм, іронію і гумор. Віддаючи данину пам'яті класику української літератури, я беру в дорогу його мудре напучування: «Коли в руках чого не маєш, То не хвалися, що твоє». Далебі, це так.

АВТОР.

Хто від душі бажає жити,
Хай забува, що є душа!.

Нараз озвалася Дідона,
Дівця в стилі се ля ві:

«Железно сказано! Законію!
У вас щось є у голові.

Ви, мабуть, Бендер-комбінатор?»,
Еней скривився: «Організатор

Я справ, яких ще не зробив.
Тож пропоную в цьому місті,

І саме ось на цьому місці,
Створити кооператив».

Це ошелешело слухачку:
«Коронка віку! Анекдот! —

Чувіха виплюнула жвачку,
Енею заліпивши рот. —

Воно поспробувати можна,
Адже ця справа всюдю модна!.

...Кіровоград — не Карфаген,
Але і тут у вік двадцятий

Знайшлась Дідона язиката —
Провінційний феномен.

ЧАСТИНА ДРУГА

Тут їли різні потрави...
І. Котляревський.

І так Еней торгову точку
У центрі міста обладнав.
Ні, не тютюн і винні бочки
Синок Анхіза продавав.

Тут ніби в пеклі на жаровнях
Таке щось смажилось жертвовно,
Що хмарою тягнувся дим
Аж до зупинки, де від нього

Автобус кашляв і, їй-богу,
Скоріш тікав під три біси!
Чаділо щось понад лотками,
Заткавши смогом далину.

Це щось і звалось шашликами
За ще нечувану ціну.
Дідона сперш провінційально
Сказала: «Фе! Ну хто нормальний

Жувати буде нашу гидь?
Вона ж, як гума розпірїла,
І тільки й того (боже милій!)
Що салом смаженим смердить».

Та пояснив Еней, на диво
Охоче, навіть залюбки:
«Було б, голубко, тільки пиво,
То пожуються й кізяки.

Народ у нас терплячий, дужий
І не розбалуваний дуже,
Тож в шлунок свій усе упха.

Тут головне — не якість страви,
А успіх зробленої справи,
Все інше — тьух і «ха-ха!».

Еней у бізнесі шашличним
Натхненням був, немов поет.
І навіть трішечки незвичний
Провів колись експеримент.

Злодійкуватий, хитро весел
Він підморгнув своїм балбесам:
«Є безкоштовне м'ясо в нас!».

І ось пішли під ніж бродячі
Коти, облізли і ледачі,
Що лиш псували наш пейзаж.

Енейці дружно заходились,
Пізнавши полювання смак.
Коли ж котів переловили,
Настала черга для собак.

Ті дуже жалібно скавчали,
А потім весело шкварчали
На шампурах поміж столів.

Тому, зізнаємось по правді,
Поменшало в Кіровограді
На вулицях бродячих псів.

(Далі буде).

Валерій
ГОНЧАРЕНКО

Редактор

Ю. СЕРДЮЧЕНКО.